

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Psikoloji Ana Bilim Dalı
Klinik Psikoloji Bilim Dalı

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE FLÖRT
ŞİDDETİNİN BENLİK SAYGISI VE BAĞLANMA
BİÇİMLERİ İLE ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ
Yüksek Lisans Tezi

Işık Hilal ÖZTÜRK

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Hasan SEZEROĞLU

İstanbul- 2021

TEZ TANITIM FORMU

- YAZAR ADI SOYADI** : Işık Hilal ÖZTÜRK
- TEZİN DİLİ** : Türkçe
- TEZİN ADI** : Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddetinin Benlik Saygısı ve Bağlanma Biçimleri İle Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
- ENSTİTÜ** : İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
- ANABİLİM DALI** : Psikoloji Anabilim Dalı
- TEZİN TÜRÜ** : Yüksek Lisans Tezi
- TEZİN TARİHİ** : 25.06.2021
- TEZ SAYFASI** : 101
- TEZ DANIŞMANI** : Dr. Öğr. Üyesi Hasan SEZEROĞLU
- DİZİN TERİMLERİ** : Flört Şiddeti, Benlik Saygısı, Bağlanma, Bağlanma Stilleri
- TÜRKÇE ÖZET** : Bu araştırmada üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin benlik saygısı ve bağlanma biçimleri ile arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca demografik değişkenlere göre üniversite öğrencilerindeki flört şiddetinin, benlik saygısı ve bağlanma biçimleri düzeyleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığı da incelenmiştir.
- DAĞITIM LİSTESİ:** 1. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsüne
2. YÖK Ulusal Tez Merkezine

Işık Hilal ÖZTÜRK

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Psikoloji Ana Bilim Dalı
Klinik Psikoloji Bilim Dalı

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE FLÖRT
ŞİDDETİNİN BENLİK SAYGISI VE BAĞLANMA
BİÇİMLERİ İLE ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ
Yüksek Lisans Tezi

Işık Hilal ÖZTÜRK

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Hasan SEZEROĞLU

İstanbul- 2021

BEYAN

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğu, kullanılan verilerde herhangi tahrifat yapılmadığını, tezin/projenin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez/proje olarak sunulmadığını beyan ederim.

Işık Hilal ÖZTÜRK

.../.../2021

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Işık Hilal ÖZTÜRK 'ün Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddetinin Benlik Saygısı ve Bağlanma Biçimleri ile Arasındaki İlişkinin İncelenmesi adlı tez çalışması, jürimiz tarafından Psikoloji anabilim dalı, Psikoloji bilim dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Başkan

Dr. Öğr. Üyesi Hasan SEZEROĞLU

(Danışman)

İmza

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Ekrem SEDAT ŞAHİN

İmza

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Hatice GÜNEŞ

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

... / ... / 2021

İmzası

Prof. Dr. İzzet GÜMÜŞ

Enstitü Müdürü

ÖZET

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin benlik saygısı ve bağlanma biçimleri ile arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca demografik değişkenlere göre üniversite öğrencilerindeki flört şiddetinin, benlik saygısı ve bağlanma biçimleri düzeyleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığı da incelenmiştir.

Bu araştırma ilişkisel tarama modeli ile yürütülmüştür. Araştırmaya katılım sağlayan kişilerin bağlanma stillerini tespit etmek için İlişki Ölçekleri Anketi (İÖA) kullanılmıştır. Bu ölçme aracının geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Sümer ve Güngör (1999) tarafından yapılmıştır. Katılımcıların flört şiddeti düzeylerini belirlemek için ise Terzioğlu ve arkadaşları (2016) tarafından hazırlanan ‘Flört Şiddeti Tutum Ölçeği (FŞTÖ)’ kullanılırken son olarak katılımcıların benlik saygısı düzeylerinin belirlenmesi içinde Türkiye’de geçerlik ve güvenilirlik çalışması Çuhadaroğlu (1986) tarafından yapılan ‘Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ)’ kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2021 yılında İstanbul Gelişim Üniversitesi’nde öğrenimlerine devam eden 200 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler SPSS 22 bilgisayar temelli istatistik programı ile analiz edilmiştir. Güvenirliği belirlemede ise Cronbach Alpha analizi kullanılmıştır. Araştırmada çıkarımsal analizler temel bileşenler yöntemine göre yapılmıştır. İlgili veriler için normallik analizi yapılmış, verilerin normal dağıldığı tespit edilmiştir. Gruplar arası karşılaştırma bulguları için T testi ve Anova analizlerinden yararlanılırken, ölçeklere ait ilişkilerin ortaya konulmasında korelasyon ve regresyon çözümlene analizlerinden yararlanılmıştır.

Araştırma bulgularına göre üniversite öğrencilerinde flört şiddeti alt boyutları ile benlik saygısı arasında negatif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur. Aynı zamanda flört şiddeti ve bağlanma düzeyleri arasında anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Son olarak benlik saygısı ile güvenli bağlanma arasında pozitif yönlü orta derecede ilişki saptanırken, kaygılı ve kaçınan bağlanma ile benlik saygısı arasında ise negatif yönlü düşük düzeyde ilişki tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Flört Şiddeti, Benlik Saygısı, Bağlanma, Bağlanma Stilleri

SUMMARY

In this study, it was aimed to examine the relationship between dating violence and self-esteem and attachment styles in university students. In addition, according to demographic variables, whether there is a significant difference between the level of dating violence, self-esteem and attachment styles in university students was also examined.

This research was conducted with the relational screening model. The Relationship Scales Questionnaire (PSA) was used to determine the attachment styles of the people who participated in the research. The validity and reliability study of this measurement tool was carried out by Sümer and Güngör (1999). In order to determine the dating violence levels of the participants, the 'Dating Violence Attitude Scale (FSTS)' prepared by Terzioğlu et al. (2016) was used. Scale (RBSS)' was used. The sample of the research consists of 200 university students who continue their education at Istanbul Gelişim University in 2021. The data obtained within the scope of the research were analyzed with the SPSS 22 computer-based statistical program. Cronbach Alpha analysis was used to determine the reliability. Inferential analyzes in the research were made according to principal components method. Normality analysis was performed for the relevant data and it was determined that the data were normally distributed. While T test and Anova analyzes were used for the intergroup comparison findings, correlation and regression analysis analyzes were used to reveal the relationships of the scales.

According to the research findings, a negative significant relationship was found between the sub-dimensions of dating violence and self-esteem in university students. At the same time, a significant relationship was found between dating violence and attachment levels. Finally, there was a moderate positive relationship between self-esteem and secure attachment, while a low negative relationship was found between anxious and avoidant attachment and self-esteem.

Keywords: Dating Violence, Self-Esteem, Attachment, Attachment Styles

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
SUMMARY	ii
İÇİNDEKİLER	iii
KISALTMALAR	v
TABLolar LİSTESİ.....	vi
ÖNSÖZ.....	ix
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. Problem Durumu	3
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi	5
1.4. Problem Cümlesi	6
1.5. Araştırmanın Sayıltıları	6
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları	6
1.7. Tanımlar	7

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL BİLGİLER

2.1. Şiddet.....	8
2.1.1. Şiddet Nedenleri	9
2.1.2. Flört Şiddeti.....	9
2.2. Benlik Kavramı	12
2.2.1. Benliğin Gelişim Aşamaları	13
2.2.2. Benlik Saygısı.....	14
2.2.2.1. Benlik Saygısı ile İlişkili Faktörler	15
2.2.3. Flört Şiddeti ve Benlik Saygısı.....	16
2.3. Bağlanma ve Bağlanma ile İlişkili Kuramlar	18
2.3.1. Bağlanma Stilleri.....	22
2.3.1.1. Güvenli Bağlanma	23
2.3.1.2. Kaygılı-Kararsız-Anksiyöz Bağlanma	25
2.3.1.3. Kaçınan-Dirençli Bağlanma	26
2.4. Bağlanma Stilleri, Romantik İlişkilerde Çatışma Çözme ve Flört Şiddeti.....	27

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli	30
3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	30
3.3. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları	33
3.3.1. Demografik Bilgi Formu	33
3.3.2. Flört Şiddeti Tutum Ölçeği (FŞTÖ):	33
3.3.3. Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (BSÖ)	34
3.3.4. İlişki Ölçekleri Anketi (İÖA)	34
3.4. Verilerin Toplanması ve İşlem	35
3.5. Verilerin Analizi	36

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Regresyon ve Korelasyon Analizleri	38
4.2. Gruplar Arası Karşılaştırmalar	45

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA	61
ALTINCI BÖLÜM	68
SONUÇ VE ÖNERİLER	69
KAYNAKÇA	71
EKLER	82
SOSYO-DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU	82
FLÖRT ŞİDDETİ TUTUMU ÖLÇEĞİ (FŞTÖ)	84
ROSENBERG BENLİK ÖLÇEĞİ (RBSÖ)	85
İLİŞKİ ÖLÇEKLERİ ANKETİ	86

KISALTMALAR

İÖA:	İlişki Ölçekleri Anketi
FŞTÖ:	Flört Şiddeti Tutum Ölçeği
RBSÖ:	Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği
Akt:	Aktaran
TDK:	Türk Dil Kurumu
Öğr:	Öğretim
Vd:	Ve diğerleri
%:	Yüzde
F:	Frekans
SPSS:	Statistical Package for the Social Sciences-Bilgisayar Temelli İstatistik Programı

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.1: Örneklem Grubunun Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı.....	31
Tablo 3.2: Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddeti, Benlik Saygısı ve Bağlanma Düzeyleri İlişkisine Dair Normallik Değerleri.....	37
Tablo 4.1: Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti, Benlik Saygısı ve Bağlanma Biçimleri ile Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Analizi.....	38
Tablo 4.2: Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddet ve Alt Boyutlarının Benlik Saygısı Üzerindeki Çoklu Regresyon Analizi	41
Tablo 4.3: Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddet ve Alt Boyutlarının Bağlanma Stilleri Üzerindeki Çoklu Regresyon Analizi	42
Tablo 4.4: Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri ve Alt Boyutlarının Benlik Saygısı Üzerindeki Çoklu Regresyon Analizi.....	43
Tablo 4.5: Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygısı Düzeylerinin Bağlanma Stilleri Üzerindeki Basit Regresyon Analizi.....	43
Tablo 4.6: Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygısı Düzeylerinin Flört Şiddeti Üzerindeki Basit Regresyon Analizi.....	44
Tablo 4.7: Cinsiyete Göre Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti, Benlik Saygısı ve Bağlanma Stilleri İle Alt Boyutlarında Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları.....	45
Tablo 4.8: Romantik İlişkilerde Şiddete Maruz Kalma Durumuna Göre Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti, Benlik Saygısı ve Bağlanma Stilleri İle Alt Boyutlarında Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları.....	47
Tablo 4.9: Romantik İlişkilerde Şiddete Başvurma Durumuna Göre Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti, Benlik Saygısı ve Bağlanma Stilleri İle Alt Boyutlarında Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları.....	49
Tablo 4.10: Ebeveyn Medeni Durumlarına Göre Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti, Benlik Saygısı ve Bağlanma Stilleri İle Alt Boyutlarında Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları.....	51

Tablo 4.11: Aile Tipine Göre Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti, Benlik Saygısı ve Bağlanma Stilleri İle Alt Boyutları Arasındaki Anova Analizi 53

Tablo 4.12: Sigara Kullanma Durumuna Göre Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti, Benlik Saygısı ve Bağlanma Stilleri İle Alt Boyutlarında Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları 55

Tablo 4.13: Alkol Kullanma Durumuna Göre Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti, Benlik Saygısı ve Bağlanma Stilleri İle Alt Boyutlarında Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları 57

Tablo 4.14: En Uzun Romantik İlişki Süresi Durumuna Göre Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti, Benlik Saygısı ve Bağlanma Stilleri İle Alt Boyutları Arasındaki Anova Analizi..... 59

EKLER LİSTESİ

EK –A Sosyo-Demografik Bilgi Formu

EK –B FLÖRT ŞİDDETİ TUTUMU ÖLÇEĞİ (FŞTÖ)

EK –C ROSENBERG BENLİK ÖLÇEĞİ (RBSÖ)

EK –D İLİŞKİ ÖLÇEKLERİ ANKETİ

ÖNSÖZ

Bu çalışma, üniversite öğrencilerinde flört şiddeti, benlik saygısı ve bağlanma biçimleri ile arasındaki ilişkiyi incelemektedir.

Tez sürecimde desteğini esirgemeyen, beni her zaman motive eden çok değerli danışman hocam Uzm. Dr. Hasan SEZEROĞLU'na teşekkür ediyorum.

Tez çalışmam boyunca her zaman yanımda olan, bana hep destek olan dostum Psikolog Melis Şeker'e teşekkür ederim.

Işık Hilal Öztürk

İstanbul-2021

GİRİŞ

Bireylerin romantik ilişki amacıyla kurdukları flört ilişkisinde birbirlerine zarar verici davranışlarda bulunmaları flört şiddeti olarak tanımlanmaktadır. Flört şiddeti ergen ve genç yetişkinlerde sıklıkla görülen bir olgudur. Çiftlerden birinin diğerine veya birbirlerine uyguladıkları flört şiddeti hem fiziksel hem de duygusal anlamda hasar bırakabilecek nitelikte olabilmektedir. Yetişkinlik dönemindeki partner şiddetinin gelişiminde ergenlik döneminde yaşanan flört şiddetinin yer aldığı düşünülmektedir (Wekerle ve Wolfe, 1999).

Flört şiddeti her ne kadar erkeğin kadına uyguladığı şiddet olarak değerlendirilse de her iki cinsin de ilişki içinde birbirine şiddet davranışları uyguladıkları bilinmektedir. Flört şiddetinin çocukluk çağı travmaları, şiddete maruz kalma, düşük benlik saygısı, güvensiz bağlanma, ailede şiddet öyküsü gibi değişkenlerle ilişkili olduğu düşünülmektedir (White, 2009). Yapılan bir araştırmada çocukluk çağında şiddete uğramış yetişkinlerin flört şiddeti davranışı gösterme durumlarının daha yüksek olduğu gözlenmiştir (Koyuncu-Kütük, Gümüştas, ve Han Almış, 2018).

Benlik saygısı bu çalışma kapsamında flört şiddeti ile ilişkisi incelenen değişkenlerden biridir. Benlik saygısı kişinin kendine dair yaptığı değerlendirmeleri içeren kompleks bir kavramdır. Kişinin kendine dair algısının yaşama dair bakış açısını da şekillendirmesi benlik saygısının önemli bir olgu haline gelmesini sağlamaktadır. Kişinin kendini ne denli onayladığı, başarabileceğine olan inancı, kendine olan sevgisi ve sevilemeye değer olup olmadığına dair inancı benlik saygısını oluşturan önemli durumlardır. Doğumdan itibaren kişinin içine doğduğu aile ortamına dair gözlemleri, ebeveynlerin yaklaşım tarzları benlik saygısını inşa eden değişkenlerdir. Bireyselliğine değer verilen, ihtiyaçları zamanında karşılanmış ve desteklenmiş bir aile ortamında büyüyen kişilerin benlik saygıları yüksekken, yeterli desteği görememiş ve travmatik yaşantılara maruz kalmış kişilerin benlik saygılarının düşüktür (Santrock, 2012).

Bağlanma, kişinin yaşamı boyunca tüm ilişkilerindeki davranışlarına etki eden bir kavram olup bu araştırmada flört şiddeti ve benlik saygısı ile ilişkisi incelenmiştir. Doğumdan itibaren bir yetişkinin bakımına muhtaç olan bebek, temel bakım görmediğinde yaşamını sürdüremez. Bu nedenle insan yavrusu için bir yetişkinin bakımını almak yaşamsal bir öneme sahiptir. Bağlanma, erken dönemde bebek ile

bakım veren arasında oluşan güçlü duygusal bağlardır. Bebeğin fiziksel ihtiyaçlarının giderilmesi ile başlayan duygusal yakınlık zaman içinde oldukça güçlü bir bağa dönüşmektedir. Bakım verenin bebeğin ihtiyaçlarına karşı sergilediği duyarlı ve şefkatli tutum bebeğin kendini güvende hissetmesine, bu güven duygusu içinde çevresini keşfetmesine olanak tanımaktadır (Bowlby, 1982).

Bağlanma kuramına göre de flört şiddetin güvenli ve destekleyici ilişkiler bağlamında zaman içinde değişebileceğini savunmaktadır. Bu nedenle benlik saygısının geliştirilmesi ve güvenli romantik ilişkilerin gelişiminin güçlendirilmesi flört şiddetinin önlenmesinde ve romantik ilişkilerin sağlıklı biçimde sürdürülmesinde önemli bir etkiye sahiptir. Üniversite yıllarında olan gençlerin geç ergen olması, ergenliğe yönelik bazı gelişimsel krizlerin devam etmesini sağlamak ve bu dönemin odak noktası olan romantik ilişkilerdeki şiddetin ciddiyetini arttırmaktadır (Turan, 2018).

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. Problem Durumu

Türkiye İstatistik Kurumunun 2014 yılı verileri incelendiğinde yaşamın herhangi bir döneminde romantik ilişkide şiddete maruz kalmış kadınların oranı %37,5'tir. 2018 yılı cinayet verileri incelendiğinde ise katledilen kişilerin maktule yakınlığı çoğunlukla koca ve sevgilidir (Akt. Çalışkan, 2019). Bu veriler göz önüne alındığında ilişkilerde şiddetin oldukça yaygın olduğu ve hatta boyutlarının cinayete kadar vardığı görülmektedir. Bu nedenle flört şiddeti bilimsel araştırmalara konu olması gereken önemli bir olgudur.

Benlik saygısı düzeyi yaşam doyumu, ruh sağlığı, kişilerarası ilişkiler gibi birçok değişkenle yakından ilişkilidir. Benlik saygısı düzeyinin romantik ilişkilerde önemli bir etkisi olduğu bilimsel araştırmalarla desteklenmektedir. Yapılan bir çalışmada benlik saygısı düzeyi ve romantik ilişkiler arasındaki ilişki incelenmiş ve yüksek benlik saygısına sahip bireylerin flörtlerinde algıladıkları istismarın daha düşük olduğu gözlenmiştir (Ünüvar ve Çalışandemir, 2018).

Yüksek benlik saygısına sahip bireylerin iletişimde daha etkili yöntemler kullandıkları, empati becerilerinin yüksek olduğu, yaşamsal kontrolü ellerinde tuttukları ve karşılaştıkları problemlere etkin çözümler getirebildikleri gözlenmektedir. Bu nedenle yüksek benlik saygısına sahip bireylerin romantik ilişkilerde yaşadıkları sorunları çözerken daha yapıcı davranışları söz konusudur. Bu durum yüksek benlik saygısına sahip kişilerin ilişkilerinde şiddete başvurma ihtimallerinin daha düşük olduğunu göstermektedir (Hazan ve Shaver, 1990).

Bowlby'den sonra Ainsworth ve diğerlerinin (1978) gerçekleştirdiği yabancı durum deneylerinde bebekler ve bakım verenleri arasındaki ilişki sistematik olarak incelenmiş ve bağlanma stilleri ortaya konulmuştur. Bu deneylerde bebeklerin bakım verenin uzaklaşmasına, yabancı bir kişinin ortama dahil olmasına ve anne ile yeniden birleşmeye yönelik tepkileri incelenmiş, bu tepkilerle bağlanma stillerine ait davranış örüntüleri ortaya konulmuştur. Daha sonra gelen araştırmacılar ortaya konulan güvenli ve güvensiz (kaygılı ve kaçınan) bağlanma stillerinin yetişkin romantik ilişkilerindeki yansımalarını incelemişlerdir. Yapılan araştırmalar bağlanma stillerine göre kişilerin

kendilerine ve diğerklerine dair inançlar geliştirdiği ve bu inançların romantik ilişkilerdeki davranışları şekillendirdiğini gstermektedir (Weiss, 2006).

Collins (1996)'e gbre gvnsiz bağlanma stiline sahip bireyler yaşadıkları olayları daha olumsuz değerlendirme eğilimindedir ve problemlerin çbzümünde etkin yöntemler kullanmamaktadır. Gvnsiz bağlanma stillerinden kaçıngan bağlanmaya sahip kişiler ise yaşadıkları problemler karşısında duygularını belli etmekten kaçınmakta ve sosyal destekten uzak durmaktadırlar. Bu bilgiler farklı bağlanma stillerine sahip kişilerin ilişkilerdeki sorunların çbzümünde farklı yollar denediklerini gstermektedir. Bağlanma stilleri bu yolların şekillenmesinde önemli bir aracı role sahiptir.

Yakın ilişki kurma ihtiyacı tıpkı fiziksel ihtiyaçlar kadar gereklidir. Bu nedenle her birey yaşamı boyunca farklı şekilde yakın ilişki içinde bulunur ve bu ilişkilerde çeşitli davranışlar sergiler. Genç yetişkinlik dönemi romantik ilişki arayışlarının en sık gözlendiği dönemdir. Bu dönemde genç yetişkinler flört ilişkileri ile yaşamlarını birleştirecekleri kişileri arama davranışları sergilerler. Flört ilişkisinin doğasında yakınlışma, şefkat, tutku ve her daim ayrılma ihtimali söz konusudur. Kişinin yakınlığa ve ayrılığa vereceği tepkileri belirleyen ise tıpkı erken dönemdeki bağlanma davranışlarında olduğu gibi bağlanma stilleridir. Romantik ilişki içerisinde olan partnerler arasında gvnsiz bağlanan ilişkilerde partnerlerin birbirine saldırı düzeyi, güvenli bağlanan ilişkilere göre çok daha fazla olmaktadır (Wilson, Gardner, Brosi, Topham ve Busby, 2013). Güvenli bağlanan bireylerin aşk ilişkileri mutluluk, arkadaşlık, güven ve kabul edicilik üzerinedir (Hazan ve Shaver, 1987). Bağlanma stilleri, flört şiddeti ve romantik yakınlığın üzerinde belirleyicidir (Rholes ve Simpson, 2004). Flört şiddeti ve bağlanma stillerine dair literatür bulguları farklılık gstermektedir bazı araştırmacılar flört şiddeti ve bağlanma stilleri arasında ilişki olmadığını öne sürerken (Yüce, 2019), bazı araştırma bulguları iki değişken arasında anlamlı ilişki olduğunu öne sürmektedir (Ayhan, 2020).

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin benlik saygısı ve bağlanma biçimleri ile arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca demografik değişkenlere göre üniversite öğrencilerindeki flört şiddetinin benlik saygısı ve

bağlanma biçimleri düzeyleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığı da incelenmiştir. Bu amaç doğrultusunda şu alt amaçlar sınanacaktır;

- Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti ve benlik saygısı arasında ters yönde bir ilişki bulunmaktadır.
- Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti ve güvenli bağlanma biçimleri arasında ters yönde bir ilişki bulunmaktadır.
- Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti ve saplantılı bağlanma biçimleri arasında doğru yönde bir ilişki bulunmaktadır.
- Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti ve korkulu bağlanma biçimleri arasında doğru yönde bir ilişki bulunmaktadır.
- Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti ve kayıtsız bağlanma biçimleri arasında doğru yönde bir ilişki bulunmaktadır.
- Üniversite öğrencilerinin benlik saygısı ve güvenli bağlanma biçimleri arasında doğru yönde bir ilişki bulunmaktadır.
- Üniversite öğrencilerinin benlik saygısı ve saplantılı bağlanma biçimleri arasında ters yönde bir ilişki bulunmaktadır.
- Üniversite öğrencilerinin benlik saygısı ve korkulu bağlanma biçimleri arasında ters yönde bir ilişki bulunmaktadır.
- Üniversite öğrencilerinin benlik saygısı ve kayıtsız bağlanma biçimleri arasında doğru yönde bir ilişki bulunmaktadır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Son yıllarda özellikle üniversite öğrencileri yaş grubunda artan flört şiddeti yaygınlığı bireyler için ciddi etkilere sahiptir. Yapılan araştırmalarda da görüldüğü gibi, flört şiddeti dünyada ve ülkemizde birçok genci etkilemesi kaynaklı da ciddiyetle önemini korumaya devam etmektedir. Flört şiddetinin etkilediği popülasyon dahilinde üniversite öğrencilerinin üretkenliğin ve genç yetişkinliğin başlangıcı olması kaynaklı önlenmesi gerekmektedir.

Ebeveynlerin tutarsız disiplin anlayışları, çocukluk çağında ihmal ve istismara uğramış olma, ebeveynlerin saldırgan davranışlarının gözlemlenmesi, ebeveynlerin disiplin olarak cezayı çok fazla kullanmaları, ebeveynle güvensiz bağlanma, parçalanmış aileye sahip olma, düşük sosyoekonomik düzey gibi birçok faktörün şiddetin ortaya

çıkmasını kolaylaştırdığı düşünülmektedir (Korkut, 2015). Özellikle aile içinde ebeveynlerin şiddet davranışlarını gözlemleyen çocukların şiddet uygulama ihtimallerinin daha yüksek olduğu ileri sürülmektedir (Çeliksa, 2013).

Flört şiddeti olgusuna ebeveynlerin davranış ve tutumların etkisinin kritik olduğu görüşü doğrultusunda bireylerin benlik saygısının da bu olgu üzerinde önemli bir etken olduğu görülmektedir. Bu nedenle flört şiddetine maruz kalanların benlik saygısını ortaya koymak ve şiddeti uygulayanların etkenlerini ortaya koymak flört şiddetini önleme ve etkilerini azaltmada oldukça önemlidir. Sonuç olarak flört şiddetinin yaygınlığı, kısa ve uzun süreli sonuçları ile ilişkili değişkenleri göz önünde bulundurulduğunda konunun önemi ortaya koyulmuştur. Ancak bu değişkenleri ortaya koyan ve ilişkilerini inceleyen çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. İlgili literatür incelendiğinde bu üç değişkeni bir arada ele alan yalnızca bir araştırma olduğu gözlenmiştir. Ayrıca bu değişkenlerin üniversite öğrencileri popülasyonunda incelendiği araştırmalar da sınırlı sayıdadır. Bu sebeple üniversite öğrencilerinin flört şiddeti, benlik saygısı ve bağlanma biçimleri arasındaki ilişkiyi belirlemeyi hedefleyen bu araştırmanın ilgili literatüre katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

1.4. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problemi üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin benlik saygısı ve bağlanma ile ilişkisinin olup olmadığıdır. Bu problem bağlamında üniversite öğrencisi bireyler ile çalışılacaktır.

1.5. Araştırmanın Sayıltıları

Araştırmanın sayıltıları aşağıda sıralanmaktadır.

- Yapılan araştırmada katılımcıların ölçme araçlarına içtenlikle, dürüstçe ve objektif yanıt verdikleri varsayılmıştır.
- Kullanılan ölçeklerin amaçlarına uygun verilerin toplanmasında aranan şartların tamamını taşıdığı ve ölçülmek istenen değişkenleri ölçtükleri varsayılmıştır.
- Katılımcıların heteroseksüel ilişki yaşadığı varsayılmıştır.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın sınırlılıkları aşağıda sıralanmaktadır.

- Araştırma İstanbul Gelişim Üniversitesinde gerçekleştirilecek olup romantik ilişkisi olan 200 katılımcı ile sınırlıdır. Katılımcı sayısının az olması nedeniyle örneklem grubun araştırma evrenine genellenememesi sınırlılıklar arasındadır.
- Araştırmanın katılımcılarının heteroseksüel romantik ilişki yaşayan katılımcılardan oluşacağı ve bulguların bu doğrultuda tartışılmasının araştırmamızın sınırlılıklarındandır.

1.7. Tanımlar

Şiddet: Şiddet bir ilişki ortamındaki tarafların doğrudan veya dolaylı olarak, bedensel veya varoluşsal bütünlüğüne zarar vermesidir (Michaud, 1991).

Flört Şiddeti: Flört eden kişiler arasında gerçekleşen vurma, itme gibi fiziksel; küsme, taciz ve ısrar gibi psikolojik; tecavüz, taciz, zorlama gibi cinsel alt boyutları ile ele alınan bir kavramdır. Genel olarak flört eden çiftler arasında gerçekleşen ve kişiye zarar veren her türlü şiddet davranışını kapsamaktadır (Yumuşak, 2013).

Benlik: Benlik, bireyin kendini nasıl tanımladığı ile ilgili karmaşık bir kavramdır. Kişinin kendine dair algısı ve değerlendirmesi neticesinde oluşan benlik, davranışların da belirleyicisi konumundadır (Adams, 1995).

Benlik Saygısı: Benlik saygısı kişinin kendine dair yaptığı değerlendirmeler sonucunda oluşan beğenidir. Kişinin kendini değerli, yeterli ve başarılı olarak değerlendirmesi benlik saygısının temelini oluşturmaktadır. Kişinin kendini ne derece olumlu değerlendirdiği benlik saygısının düzeyini belirlemektedir (Altıntaş, 2015).

Bağlanma: Bağlanma, yaşam boyunca kişi üzerinde etki sağlayan bir yaşantıdır. Doğumla beraber başlayan bağlanma yaşantısı ölüme dek kişinin hayatında önemli etkilere sahip olur. Bu nedenle bebeklik çağında kurulan ilişkiler, bu ilişkilerin kalitesi ve bebeğin benliğinin gelişimi oldukça önemlidir. Bağlanmayla beraber kurulan ilk ilişki yaşam boyunca kurulacak diğer ilişkileri yönlendirme gücüne sahiptir (Ainsworth, 1978).

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL BİLGİLER

2.1. Şiddet

Kökeni Arapça'ya dayanan şiddet kelimesi kaba güç ve davranışta aşırılık anlamına gelmektedir (TDK). Şiddetin Latince'deki karşılığı olan violentia kelimesi ise kökenini sert ve güç kavramlarından almaktadır. Michaud (1991)'a göre şiddet bir ilişki ortamındaki tarafların doğrudan veya dolaylı olarak, bedensel veya varoluşsal bütünlüğüne zarar vermesidir. Atman (2003)'e göre ise şiddet, kaba davranışlarda bulunarak bedene zor uygulamak, kişinin özgürlüğünü kısıtlamak ve zedelenmesine sebep olmaktır.

Şiddetin neden olduğu zararlar hem bireysel hem de toplumsal düzeyde olabilmektedir. Şiddetin etki ettiği durumlar oldukça geniş bir yelpazede ele alınmalıdır. Bireylerin birbirlerinin değerlerine karşı saygısızlıkta bulunmasından yıkıcı duygular yaşamasına sebep olmaya kadar birçok davranış şiddet kapsamında ele alınabilmektedir. Bu nedenler şiddet sadece fiziksel bir saldırı olarak değerlendirilmemelidir (Scott, Nelson ve Liaupsin, 2001).

Fiziksel şiddeti gözlemlemek daha kolay olduğu için şiddet genellikle fiziksel yönü ile ele alınmaktadır. Oysa ki şiddetin ifade yolları çok farklı olabilmektedir. Örneğin kişinin kendine zarar vermesi veya intihar eyleminde bulunması gibi davranışlar da şiddet davranışı olarak değerlendirilmelidir. Bunun yanı sıra hayvanlara veya cansız nesnelere zarar verici davranışlar da bulunmak da şiddetin farklı versiyonlarıdır (Güleç, Topaloğlu, Ünsal ve Altıntaş, 2012).

Şiddet en genel ifade ile bir kişinin etkileşimde bulunduğu kişi veya topluluğa kendi çıkarlarını ön planda tutmak için güç uygulaması, otoritesini kabul ettirme çabası olarak açıklanabilir. Şiddeti meydana getiren nedenler sadece bireysel değil toplumsal düzlemde de incelenebilir. Birey ve toplum etkileşimde ortaya çıkan unsurlar şiddeti pekiştiren yapıya sahip olabilmektedir (Bilican Gökkaya, 2011).

2.1.1. Şiddet Nedenleri

Şiddeti meydana getiren nedenleri tek bir perspektiften incelemek doğru değildir. Kişinin şiddet davranışı sergilemesinde kişilik özellikleri, çocukluk çağı travmaları, aile ilişkileri, madde kullanımı ve psikopatoloji gibi birçok neden bulunabilmektedir. Bunların yanı sıra bazı biyolojik faktörler de şiddetin meydana gelmesinde rol oynayabilmektedir. Nörokimyasallardan biri olan serotonin azlığı, alkol kullanıma bağlı beyin hasarı veya norepinefrin düzeyinde yükselme gibi durumlar kişinin saldırgan davranışlar sergilemesine zemin hazırlayabilmektedir (Subaşı ve Akın, 2003).

Ebeveynlerin tutarsız disiplin anlayışları, çocukluk çağında ihmal ve istismara uğramış olma, ebeveynlerin saldırgan davranışlarının gözlemlenmesi, ebeveynlerin disiplin olarak cezayı çok fazla kullanmaları, ebeveynle güvensiz bağlanma, parçalanmış aileye sahip olma, düşük sosyoekonomik düzey gibi birçok faktörün şiddetin ortaya çıkmasını kolaylaştırdığı düşünülmektedir (Korkut, 2015). Özellikle aile içinde ebeveynlerin şiddet davranışlarını gözlemleyen çocukların şiddet uygulama ihtimallerinin daha yüksek olduğu ileri sürülmektedir (Çeliksaş, 2013).

Şiddetin ortaya çıkmasının nedenlerinden bir diğeri de medya olarak görülmektedir. Özellikle son yıllarda medyaya erişimin çok kolay olması, ana akım medya içeriklerinin birçoğunda şiddet unsuru içeren yapımların olması şiddeti tetiklemektedir. Özellikle kişilik gelişiminin devam ettiği çocuk ve ergen yaş grubunun şiddet içerikli yapımlara maruz kalmaları bu davranışları sergilemelerini kolaylaştırmaktadır (Ögel, Tarı ve Eke, 2005).

Çocuklarda dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğunun dürtüsel davranışlara neden olduğu bilinmektedir. Dolayısıyla bu çocukların duygu ve davranış denetiminde güçlük yaşamaları, arkadaşlık problemleri ve düşük akademik başarı nedeniyle şiddete başvurmaları daha olasıdır. Korkut (2015)'a göre çocuğun zor bir mizaca sahip olması, empati ve sosyal becerilerinin yeterince gelişmemesi, düşük benlik saygısı ve narsisizm şiddetin ortaya çıkışına neden olan faktörler arasındadır.

2.1.2. Flört Şiddeti

Flört şiddeti son yıllarda daha sık gündeme gelen ve henüz yeni yeni araştırılmaya başlanan bir kavramdır. Bu nedenle flört şiddeti ve ilgili değişkenlere yönelik bilimsel

araştırma sayısı kısıtlıdır. Flört şiddeti, flört eden kişiler arasında gerçekleşen vurma, itme gibi fiziksel; küsme, taciz ve ısrar gibi psikolojik; tecavüz, taciz, zorlama gibi cinsel alt boyutları ile ele alınan bir kavramdır. Genel olarak flört eden çiftler arasında gerçekleşen ve kişiye zarar veren her türlü şiddet davranışını kapsamaktadır (Yumuşak, 2013).

Flört şiddeti hem homoseksüel hem de heteroseksüel tüm ilişki tiplerinde görülebilmektedir. Partnerlerin egemenlik kurmak amacıyla zorlayıcı davranışlarda bulunarak şiddete başvurması flört şiddeti kapsamında ele alınmaktadır. Flört şiddeti bazen tek taraflı olabilirken bazen de her iki birey de birbirine şiddet uygulayabilmektedir (Carlos vd., 2017).

Romantik ilişkilerde en sık görülen şiddet biçimlerinde biri eşlerin birbirini tehdit etmesi veya çevreyle olan etkileşimi kısıtlamasıdır. Şiddet gösteren kişinin amacı çoğu zaman partneri üzerinde kontrol sağlamak istemesidir. Bu istek doğrultusunda partnerinin temel hak ve özgürlüklerini kısıtlamak şiddet içeren eylemlerdir (Bugay ve Çok, 2015).

Flört eden çiftler arasında görülen sözel saldırganlık (küfür, aşağılama, hakaret etme vb.) çatışma çözme stratejisi olarak kullanılabilir. Çiftler yaşadıkları problemleri çözmek için psikolojik saldırganlığa başvurabilmekte ve bu durumdan bazı kazançlar elde etmektedirler. Özellikle genç çiftlerde daha sık gözlenen bu strateji ile partnerin davranışlarını yönlendirmeye yönelik kazançlar elde edilmektedir (Schwartz, 2003).

Flört şiddetine yönelik risk faktörlerinin belirlenmesinde kişinin çocukluk çağı yaşantılarının önemli bir yer tuttuğu düşünülmektedir. Çocukluk ve ergenlik dönemlerinde yaşanan travmatik deneyimler, şiddet mağduriyeti gibi durumlar flört şiddetinin ortaya çıkışını kolaylaştıran etmenler olarak görülmektedir. Bu nedenle flört şiddetini ele alırken bireyin geçmiş dönem yaşantılarının bilimsel açıdan incelenmesi önem taşımaktadır (Karsberg vd., 2019).

Bireylerin saldırganlığa dair şemaları ve şiddete dönüşmüş eylemleri belli örüntüler oluşturur. Uzun vadede tekrarlanan saldırgan davranışlar bir örüntü haline gelmekte ve romantik ilişkilerde de bir davranış biçimi olarak ortaya çıkabilmektedir. Özellikle aile yaşantısında şiddet davranışlarını sıkça gözlemlemiş çocukların bu örüntüleri daha

kolay kazandıkları düşünölmektedir. Benzer şekilde medya içeriklerinde de uzun süreli şiddet sahnelerine tanık olmak şiddet örüntülerini pekiştirebilmektedir (McAuslan, Leonard ve Pickett, 2018).

Genel olarak flört şiddetinin bağlamsal analizinde, çocukluk istismarı yaşantısı, erken gelişim dönemi bağlanma deneyimleri, ilişki geçmişi ve sabıkalı bir geçmiş yer alabilmektedir. Flört şiddeti nedenleri arasında aynı zamanda; genetik yapı, kişilik özellikleri, demografik özellikler ve etnik/ırksal özellikler, ilişki nitelikleri ve psikiyatrik bozukluklar şeklinde değişkenler de yer almaktadır (Bell ve Naugle, 2008).

Şiddetin bir toplumda nasıl algılandığı ve ne derecede gerçekleştiği önemli bir durumdur. Özellikle kadına yönelik şiddetin normal algılandığı, kadının maddi ve manevi olarak özgür kabul edilmediği toplumlarda şiddet mağduriyeti daha fazla gözlenmektedir. Toplumsal cinsiyet rolleri doğrultusunda kadına atfedilen özellikler şiddete karşı kadının verdiği tepkinin daha zayıf olmasına neden olabilmektedir (González, Calvete ve Orue, 2017).

Dünyanın birçok ülkesinde her yıl binlerce insan flört şiddetine maruz kalmaktadır. Centers for Disease Control and Prevention (CDC)'ın gerçekleştirdiği bir ankette elde edilen bulgular şu şekildedir:

- Ankete katılan kadınların her 9'undan 1'i fiziksel şiddet gördüğünü bildirmiştir.
- Son 7 yıl içinde her 19 kadından 1'i cinsel şiddet yaşadığını bildirmiştir
- Katılımcıların %23'ü yaşadıkları flört şiddetini 18 yaşından önce deneyimlemiştir.
- Katılımcılar içinde azınlık gruplara dahil olanlar daha fazla şiddet mağduru olmuştur.

Bu araştırmadan elde edilen bulgular flört şiddetinin ne derece yaygın olduğuna dair veriler sunmaktadır. Bununla beraber dezavantajlı grupta olan kişilerin şiddet mağduriyetini daha fazla yaşadıkları da görölmektedir (CDC, 2018).

Flört şiddeti bireyler üzerinde fiziksel ve psikolojik tahribat yaratmaktadır. CDC (2018)'e göre flört şiddeti bireyler üzerinde aşağıda yer alan sonuçlara sebep olmaktadır:

- Depresyon ve anksiyete,
- Alkol ve madde kötüye kullanımı
- Zorbaca ve antisosyal davranışlar,
- İntihar düşüncesi ve eylemi
- Zamanla benlik saygısında azalma

Yukarıda sıralanan sonuçlar dışında flört şiddetinin neden olduğu birçok durum olabilmektedir. Yaşanan şiddetin yoğunluğuna göre bireyde meydana gelen tahribat da farklılaşacaktır. Sözlü hakaretten öldürmeye kadar uzanan şiddet yelpazesinde şiddetin neden olduğu sonuçlar da farklılık göstermektedir. Özellikle romantik ilişki yaşayan kişilerin birbirlerinin ölümüne neden olmaları varılacak en olumsuz sonuç olarak görülmektedir.

2.2. Benlik Kavramı

Benlik, bireyin kendini nasıl tanımladığı ile ilgili karmaşık bir kavramdır. Kişinin kendine dair algısı ve değerlendirmesi neticesinde oluşan benlik, davranışların da belirleyicisi konumundadır. Adams (1995)'a göre benlik, bireyin yaşantıları ile oluşmuş bir bilişsel yapıdır. Benlik, kişinin oluşumu ile başlar ve diğer insanlarla kurduğu etkileşimle devam eder. Zamanla oluşan benlik kişinin dünyayı algılayışını da şekillendirir. Bu şekilde oluşan şemalar kişinin dünyaya olan bakış açısını belirler. Benliğin şemaları sayesinde kişi olaylara karşı hızlı şekilde tepki verebilir ve davranışlarını düzenleyebilir. Sağlıklı bir benlik için kişinin kendine dair onayladığı ve kabul ettiği alanların çoğunlukta olması gerekir (Adams, 1995).

Benliğin bu bilişsel şemalarının yanı sıra bir de duygusal boyutu bulunmaktadır. Kişilerin kendilerini değerlendirmesi ile oluşturdukları benlik kavramlarını, onaylamaları sonucunda hissettikleri memnuniyet benliğin duygusal boyutudur. Kişinin kendisini aşağı ya da yukarı görmeden olduğu gibi kabul etmesi, onaylaması, memnun olması ve kendini beğenilir, sevilmeye değer bulması benlik saygısını şekillendirir. Benlik saygısı en geniş tanımıyla bireyin kendisini sevmesi, onaylaması ve değerli bulmasıdır (Tiggemann, 2001).

Wells ve Marwel (1976), benliğe ve benlik saygısına dair en eski tanımlamalardan birini yapmaktadır. Onlara göre benlik saygısı üç anlam barındırmaktadır. Bunlar:

- Kendini sevme (self love)
- Kendini kabul (self acceptance)
- Yeterlilik

Bu üç anlam benlik saygısını oluşturmakta ve benliğin işlevlerinin yerine getirilmesini sağlamaktadır (Wells ve Marwell, 1976).

Benlik saygısı kişinin kendine dair memnuniyetini içeren bir kavram olduğu için öznelidir. Kişinin sahip olduğu özellikler benlik saygısı üzerinde etkili olsa da bu kavramın objektif kriterlerle oluşması mümkün değildir. Bu nedenle kişinin benliğine yönelik saygısı olumlu veya olumsuz nitelikte olabilir. Düşük benlik saygısına sahip kişiler, hedeflerini düşük tutmakta ve kendilerini ifade etmekte güçlük çekmektedirler. Buna bağlı olarak kendi başarılarını küçümseyip başkalarının sahip oldukları nitelikleri daha olumlu algılayabilirler. Yaşadıkları problemlere sair akılcı çözümler bulmakta zorlanabilirler. Düşük benlik saygısının bazı psikopatolojilerle ilişkili olduğuna dair literatür bulguları da mevcuttur (Sivribaşkaya, 2003; Öngören, 2015).

2.2.1. Benliğin Gelişim Aşamaları

Benlik doğuştan getirilen mizaçla ve yaşantılar sonucu kişiler arası etkileşimle inşa edilen bir kavramdır. Bebeğin içine doğduğu aileden en geniş anlamda toplumsal özelliklere kadar birçok faktör benliğin gelişimini etkilemektedir. Bireyin yaşadığı dönemin özellikleri, ebeveynleri ile kurduğu iletişim, eğitim ve maddi koşullar gibi birçok faktör benliğin inşasında etkilidir. Kişi yaşam boyunca deneyimlediği yaşantılar sonucunda benliğine dair algısını geliştirmeye devam eder. Bu nedenle benliğin durağan değil dinamik bir yapı olduğundan söz edilebilir (Dil vd., 2015).

Çocukluk döneminde ebeveynle kurulan bağlanma ilişkisinden sonra okul yaşantıları benliğin gelişimini sağlar. Özellikle ergenlik dönemi beraber benliğin gelişiminde farklı bir dönemece girilmiş olur. Bu dönem ergen için akranların görüşleri oldukça değerlidir. Beğenilme ve dikkat çekme arzusunda olan ergen, değer verdiği kişiler tarafından onaylandığını ve kabul edildiğini hissetmek ister. Çevresindeki insanların yorumları ergenin benliğine yönelik algısını çok büyük ölçüde etkilemektedir. Bu dönemde yaşanan ruhsal travmalar, beğenilmeme, arkadaş grubuna kabul edilmeme gibi durumlar benliğin gelişimi için önemli darbelerdir. Ergenlik dönemindeki kimlik

arayışı yetişkinlikle beraber devam etse de belli bir standarda oturur (Doğru ve Peker, 2004).

Gençlik döneminde ergenin kimlik arayışı bazı riskli davranışları da beraberinde getirebilmektedir. Özellikle alkol ve madde kullanımı gibi davranışlarla bağımsızlığını ortaya koymaya çalışan ergen, doğru yönlendirmeler yapılmazsa ciddi problemler yaşayabilir. Yapılan bir çalışmada düşük benlik saygısına sahip ergenlerin alkol ve madde kullanımını daha fazla gerçekleştirdikleri verisi elde edilmiştir (Dil vd., 2015).

2.2.2. Benlik Saygısı

Benlik saygısı kişinin kendine dair yaptığı değerlendirmeler sonucunda oluşan beğenidir. Kişinin kendini değerli, yeterli ve başarılı olarak değerlendirmesi benlik saygısının temelini oluşturmaktadır. Kişinin kendini ne derece olumlu değerlendirdiği benlik saygısının düzeyini belirlemektedir (Altıntaş, 2015).

Benlik saygısının gelişimi benlik kavramının gelişimiyle paralellik göstermekte ve yaşamın belirli dönemlerinde yaşa ve bireyin içerisinde bulunduğu duruma göre değişikliğe uğrayabilmektedir. Her dönem öncekinden etkilenmekte ve ona göre şekillenmektedir. 9 ile 90 yaşları arasındaki yaklaşık 300.000 kişiden oluşan bir örneklem üzerinde yapılan çalışmanın sonuçları benlik saygısının, çocuklukta döneminde yüksek, ergenlikte düşük, orta yetişkinlikte yüksek ve yaşlılıkta düşük olduğunu göstermektedir (Santrock, 2012).

Benliğin bileşenleri olarak adlandırabileceğimiz kişinin giydiği kıyafetler, oturduğu ev, mesleği, sosyal hayattaki statüsü gibi kişinin kendine ait olduğunu söyleyebileceği her şeye verdiği değer benlik saygısını etkilemektedir. Benlik saygısı ile ilişkili etmenlerin her birinin, yeteri derecede doyurulması yüksek benlik saygısına, doyurulmaması ise düşük benlik saygısına neden olmaktadır (Altıntaş, 2015).

Benlik saygısı; bireyin yaşamında karşılaştığı zorluklarla başa çıkmada geliştirdiği kendine has baş etme stratejisini içermektedir (Mruk, 2013). Benlik saygısı motivasyon veya öz düzenleme ile ilgili olan veya her ikisini de içeren kişinin öz sisteminin bir parçasıdır (Mruk, 2006). Benlik saygısı kavramı; zafer, umutsuzluk, gurur ve utanç gibi çeşitli inanç ve duyguları kapsamaktadır (Meszaros ve De Wals, 2011). Bireylerde var olan benlik saygısı seviyesi, bireyin kendisine karşı yetkinlik ve

değer inançlarını içerdiği gibi, insanlar üzerinde dönüşüm sağlayıcı bir etkiye de sahiptir (Mruk, 2013).

Benlik saygısı kavramı çok yönlü bir kavram olup; içinde bulunulan çevre ve yaşanan hisleri, aynı zamanda zihinsel ve bedensel unsurları da kapsamaktadır. Bireyin kendi bedenini kabul etmesi temel olmak üzere, bireyin toplumda kabul görmesi, kendini ifade edebilip, yeteneklerini sergileyebilmesi gibi birçok faktöre bağlı olarak gelişebilmektedir (Uzun, 2018).

Benlik saygısı yüksek olan kişilerin kendileri ile uyum içinde olduğu, kendi yeteneklerine, başarılarına ve başarısızlıklarına dair gerçekçi bir algı içinde oldukları, yaşadıkları problemleri çözmede akılcı stratejiler kullandıkları bilinmektedir. Bu kişiler değişime açık kişilerdir ve yaşadıkları sorunların çözümünde destek arayışı içine girmekten çekinmezler. Sosyal ilişkilerini uyum içinde yönetir ve öz güvenleri yüksektir (Altıntaş, 2015).

Benlik saygısı düşük olan kişilerde bazı problemler daha sık görülmektedir. Sinirlilik, anksiyete, depresif duygu durum, somatik semptomlar gibi durumlar bunlardan bazılarıdır. Düşük benlik saygısına sahip kişilerin kolayca umutsuzluğa kapıldıkları ve sosyal ilişkilerde zorluk yaşadıkları bilinmektedir. Etkileşim içine girdikleri insanların eleştirilerini tehdit olarak algılamaları olumsuz duygulanım yaşamalarını kolaylaştırmaktadır (Eriş ve İkiz, 2013).

Düşük benlik saygısına sahip kişiler, çoğu zaman çocuksu ve dürtüsel davranırlar. Kendilerini olduğundan farklı tanıtmaya eğilimlidirler. Bu yüzden zamanla gerçeği ve kendini algılayış tarzları bozulabilir. Ayrıca zamanlarının büyük çoğunluğunu bu gerçek dışı özbenliği korumak için harcadıklarından dolayı yeterince üretken olamazlar. Benlik saygısı düşük bireyler stresle başa çıkma, problem çözebilme konusunda yetersizdirler, genellikle tepkisel başa çıkma becerilerini kullanırlar (Eriş ve İkiz, 2013).

2.2.2.1. Benlik Saygısı ile İlişkili Faktörler

Benlik saygısı, kişinin yaşama dair bakış açısını ve olayları algılayış tarzını etkilemektedir. Kişi yaşama ve diğerlerine karşı genel olarak olumlu bir tutum içindeyse benlik saygısının daha yüksek olduğundan bahsedilebilir. Yüksek benlik saygısının kişiyi stresin yarattığı olumsuz duygulardan koruduğuna yönelik görüşler

mevcuttur. Yüksek benlik saygısı kişinin pozitif duygulanım içinde kalmasını sağlayarak psikopatolojilere karşı koruyucu bir kalkan görevi görmektedir (Leary ve Downs, 1995).

Benlik saygısının düzeyine etki eden bazı demografik değişkenler olduğu öne sürülmektedir. Kişinin ebeveynlerinin öz veya üvey olma durumu, ebeveynlerin hayatta olup olmaması, kişinin ve ebeveynlerinin eğitim düzeyleri, gelir düzeyi, kişinin sahip olduğu kardeş sayısı ve kaçınıcı çocuk olduğu gibi değişkenler benlik saygısı ile ilişkili faktörler olarak görülmektedir. Çocuğun ebeveynleri tarafından istenip istenmediği, doğumsal öykü, ailenin çocuk yetiştirmeye dair bakış açısı gibi birçok değişken aile ve çocuk arasındaki etkileşime dolayısıyla da benlik saygısının gelişimine etki etmektedir (Sanford ve Donovan, 1999).

Kişinin benlik saygısı düzeyi ile içinde bulunulan ailenin tutumları arasında ilişki olduğu düşünülmektedir. Ebeveynlerin hoşgörülü ve olumlu iletişim kurduğu bir ailede yetişen çocuğun benlik saygısının yüksek olması beklenmektedir. Baybek ve Yavuz aile yapılarından demokratik aile yapısının benlik saygısını artırdığını, ilgisiz ailenin benlik saygısını düşürdüğünü saptamışlardır (Baybek ve Yavuz, 2005).

Yüksek benlik saygısı akademik başarı, olumlu sağlık davranışları, iş yaşamında üretkenlik, sosyal ilişkilerde başarı ve temel duygusu ile pozitif ilişkilidir. Düşük benlik saygısının ise akademik başarısızlık, yalnızlık, sigara içme, madde kullanımı, intihar gibi olumsuz sağlık ve sosyal davranışlar ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Benlik saygısı düşük olan kişilerin problem çözmede daha fazla zorlandıkları ve problemlerin çözümünde alkol ve madde kullanımı veya şiddet gibi olumsuz stratejilere daha fazla başvurdukları bilinmektedir (Atak, 2011).

2.2.3. Flört Şiddeti ve Benlik Saygısı

Birçok çalışma düşük benlik saygısı ile flört şiddeti uygulama, flört şiddeti mağduru olma veya her iki türlü şiddet arasında bir bağlantı olduğunu savunmaktadır (Shaw, 2009). Flört şiddetinin bireylerin benlik saygısı düzeyleri üzerinde oldukça önemli ve uzun süreli bir etkisi vardır. Benlik saygısı ile flört şiddeti arasında anlamlı bir ilişki olmakla birlikte buna sebep olarak, benlik saygısı düşük olan bireylerin benlik saygısı yüksek olan bireylere oranla daha öfkeli davranışlar sergilemeleri, stres verici olaylarla karşılaştıklarında başa çıkmakta daha çok zorlandıkları ve bununla birlikte duygularını

düzenlemekte güçlük çektikleri ve bunun bir sonucu olarak da şiddeti başa çıkma stratejisi olarak görmeleri gösterilebilmektedir. Bunun yanı sıra flört şiddetine maruz kalmanın da benlik saygısı ile bağlantılı olduğu çalışmalarla desteklenmiştir. Aynı zamanda flört şiddeti mağdurları flört şiddetine uğramayan bireylere göre daha düşük bir benlik saygısına sahiptir ve bunun sebebi olarak mağdurların kendilerine yönelik değersizlik ve yetersizlik inançları, bu konuda hissettikleri suçluluk duygusu ve kendilerini yeterince ifade edemediklerine yönelik düşünceleri gösterilmektedir (Yıldırım, 2016).

Benlik saygısı bireyin kişiliğini, gelişimini ve ruh sağlığını koruyucu oldukça önemli bir kaynaktır. Bu nedenle flört şiddetinde de koruyucu bir rol izlemektedir. Flört şiddetine maruz kalma ile ruh sağlığı arasında da aynı şekilde koruyucu bir rolü vardır ve benlik saygısının düzeyi bu koruyucu etkiyle ve ruh sağlığının daha az ölçüde etkilenmesiyle doğru orantılıdır (Costa ve Gomes, 2018). Aynı zamanda benlik saygısı gelişimsel psikoloji açısından ele alındığında ve benlik saygısının gelişimi ve içeriği de göz önüne alındığında, bireylerin çocuk yaşta başlayan benlik saygıları gelişiminin, flört ilişkilerinde yaşadıkları şiddet ile bağlantılı olduğu gözlenmektedir. Özellikle flört şiddetinin ne ölçüde ve sürede olduğu da bu konuda önemli ipuçları verebilmektedir (Cameranesi ve Piotrowski, 2017).

Shaw (2009)'ın yaptığı çalışmaya göre benlik saygısı ile flört şiddeti arasında anlamlı negatif bir ilişki vardır. Benlik saygısı arttıkça flört ilişkilerinde uygulanan şiddet azalmakta, aksi durumda benlik saygısı azaldıkça flört şiddeti artmaktadır. Aynı zamanda flört şiddetinin artması bireylerin benlik saygısını da artmaktadır. Yıldırım (2016)'ın yaptığı çalışmaya göre; flört şiddetine uğrama ile benlik saygısı düzeyleri arasında önemli bir ilişki bulunmuştur. Flört şiddetine uğramanın ardından bireylerin benlik saygısı düzeylerinde bir düşüş görülmektedir.

Burke, Stets ve Pirog- Good (1988)'un yaptığı çalışmada ise her iki cinsiyetin de benlik saygısı düzeyleri, romantik ilişkilerde karşılaşılan cinsel ve fiziksel şiddeti doğrudan etkilememektedir. Benlik saygısının dolaylı etkileri kadınlar için cinsel şiddet, erkekler içinse fiziksel şiddet olmak üzere şiddetin kabul edilmesi ile kendini göstermektedir.

Siber yollu flört şiddetine maruz kalan bireyler partnerlerine olan güvenlerini zedeleyen, kendilerini güvenilmez ve düşüncesiz hissettiren davranışlara maruz kalırlar. Epostaların hacklenmesi veya izlenme hissi bireye kendisini aşağılık hissettirebilir. Zamanla, bu durum değerlilik duygularında azalma, sıkıntı veya korku hissine ve düşük benlik saygısına neden olabilir. Flört ilişkilerindeki duygusal sıkıntı, eşin sevgisine ve saygısına yönelik bireyin kendisini değersiz hissetmesini içerir (Hancock, Keast ve Ellis, 2017). Flört ilişkilerindeki bireyin buna benzer hisleri bireyin kendine yönelik benlik saygısının azalmasına neden olacağından, flört şiddetinin benlik saygısını azalttığı söylenebilir.

2.3. Bağlanma ve Bağlanma ile İlişkili Kuramlar

İnsan yavrusu yaşamının devamlılığını sağlayabilmek için doğumdan itibaren bir ötekine ihtiyaç duymaktadır. Bu nedenle dünyaya gelen her bebek korunmaya ve bakım almaya muhtaç durumdadır. Bebeklerin ağlama davranışları ebeveynlerin bakımlarını elde etmek için gerçekleşen evrensel bir örüntüdür. Bebek ile bakım veren arasında bakım davranışları ile başlayan duygusal bağ zamanla çok güçlü bir bağlanmaya neden olur. Bu bağlılık bebeğin temel güven duygusunu elde edebilmesi için ihtiyacı olan temel durumdur. Henüz duygularını düzenleme ve ihtiyaçlarını giderebilme noktasında yetersiz olan bebek, bakım verenin şefkati ile olgunlaşmaya başlar (Bretherton, 1992).

Bağlanma kuramı John Bowlby'nin öncülüğünde gelişmiş ve ondan sonra gelen kuramcıların çalışmaları ile genişlemiştir. Bowlby (1980) bağlanmayı, bebeğin yaşamsal devamlılığını sağlamak için bakım veren kişi veya kişilere karşı geliştirdiği güçlü duygusal bağ şeklinde tanımlamaktadır. Bebeğin doğumdan itibaren bakım veren kişi ile kurduğu olumlu ilişki, kendini değerli hissetmesine, yaşama karşı olumlu beklentiler geliştirmesine zemin hazırlamaktadır. Bunun tam tersine bebeğin bakım veren ile güvensiz bir ilişki kurması değersizlik duyguları, yaşama karşı olumsuz beklentiler ve kişiler arası ilişkilerde problemlere zemin hazırlamaktadır (Eggert vd., 2007).

Bağlanma kuramı John Bowlby ile tanınıyor olsa da kuramın oluşmasında birçok kuramcının görüşlerinin etkisi olduğu bilinmektedir. Melanie Klein, Otto Kernberg, Margaret Mahler ve Heinz Kohut gibi yeni psikanalistlerin nesne ilişkileri zeminindeki görüşleri bağlanma kuramına önemli katkılar sağlamıştır. Klein, bebeğin gelişiminde

nesne ilişkilerinin önemini vurgulayarak ilk ilişkinin çocuğun ruhsal gelişimindeki yerini açıklamıştır (Engler, 2013). Mahler ise kimlik gelişiminde bebek ile anne arasında kurulan ilişkide üç aşama olduğunu öne sürmüştür. İlk aşama bebeğin temel bakım ihtiyaçlarını, ikinci aşama anne ile bebek arasındaki simbiyotik ilişkinin yavaş yavaş kesilmesini, üçüncü aşama ise simbiyozun kesilerek bebeğin bireyselleşmesini ifade etmektedir. Ona göre çocuk hem anneyle bütün olma hem de anneden ayrılma arzusunu duyar. Bu çelişkinin yarattığı çatışma çocuğun benlik gelişiminde önemli bir yere sahiptir ve çocuğun benliği hakkındaki ilk yorumlamalarını oluşturur (Carver ve Schneier, 1998).

Kohut (1996)'a göre ise çocuğun benliğinin gelişiminde ebeveynin çocuğa karşı olan tutum ve davranışları önemlidir. Erken dönemde bakım verenin duygu düzenleme becerilerine muhtaç olan bebek, ebeveynin olumlu tutum ve yaklaşımı ile benlik gelişimini yapılandırır. Benliğin gelişiminde bebeğin bakım veren ile kurduğu ilişkinin niteliği oldukça önemlidir. Annenin bebeğe karşı sergilediği empatik yaklaşımı Kohut aynalama olarak kavramsallaştırmıştır. Annenin aynalaması sayesinde bebeğin ruhsal yapısının temelleri atılır. Yeni psikanalistlerin anne bebek ilişkisine dair öne sürdüğü bu görüşler Bowlby'nin bağlanma kuramının temellerini oluşturur.

Bağlanma, yaşam boyunca kişi üzerinde etki sağlayan bir yaşantıdır. Doğumla beraber başlayan bağlanma yaşantısı ölüme dek kişinin hayatında önemli etkilere sahip olur. Bu nedenle bebeklik çağında kurulan ilişkiler, bu ilişkilerin kalitesi ve bebeğin benliğinin gelişimi oldukça önemlidir. Bağlanmayla beraber kurulan ilk ilişki yaşam boyunca kurulacak diğer ilişkileri yönlendirme gücüne sahiptir (Ainsworth, 1978).

Bebeğin anne, babası veya bakım vereni ile kurduğu bağlar, bebeğin onlardan aldığı duygusal destek kimlik gelişiminin en önemli besleyicilerindendir. Ergenlikle beraber akran ilişkileri ön plana çıksa bile bebeklik döneminde kurulan ebeveyn çocuk ilişkisi benliğin zeminini oluşturmaktadır. Ergenlik döneminde farklı bir hızla ilerleyen kimlik gelişiminin temelleri erken dönemde atılmıştır. Bebeğin ebeveyne olan duygusal ihtiyacı ergenlik ve yetişkinlik dönemlerinde de farklı şekillerde devam eder (Hazan ve Schaver, 1994).

Bağlanma kuramının en temel amaçlarından biri bebek ile bakım veren arasındaki kurulan güven ilişkisinde bakım verenin uzaklaşması ile meydana gelen kaygının

sebeplerini incelemektir. Yapılan deneylerde anne ve bebek arasındaki mesafenin etkileri, ortaya çıkan kaygı ve bu kaygının nasıl yansıtıldığına dair incelemeler yapılmıştır. Bebek ile bakım veren arasındaki mesafeden doğan kaygının incelenmesi bağlanma araştırmacılarının temel çıkış noktası olmuştur (Demirdağ, 2017).

Ebeveyn bebek arasındaki ilişkide her bireye özgü tutum farklılıkları söz konusudur. Stern ve diğerlerinin (1974) araştırmalarında çocuk merkezli ve ebeveyn merkezi tutum farklılıkları dikkat çekmektedir. Çocuk merkezli tutuma sahip ebeveynler, bebeklerine bakım verirken onların duygusal ihtiyaçlarını ön planda tutma eğiliminde olmaktadır. Bu ebeveynler bakım verme davranışlarını gerçekleştirirken bebeğin verdiği ipuçlarını dikkate almakta ve bebeğin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik tavır sergilemektedirler. Bu bakım türünde kendiliğinden gelişen doğal bir davranış örüntüsü söz konusudur. Ebeveyn merkezli bakım türünde ise bebeğin değil yetişkinin ihtiyaçları ön plandadır. Ebeveynin koyduğu kurallar ve düzen baskındır ve bebek bu düzene uyum sağlaması için zorlanır (Stern, 1974).

Bağlanma ilişkisine etki eden birçok faktör söz konusudur. Bireyin içine doğduğu toplumun kültürü, ailenin stresi, verilen bakımın kalitesi ve bebeğin mizacı bağlanmaya etki eden temel değişkenler olarak sıralanmaktadır. Bebek bakımında duygusal ilgiyi ön planda tutan Japonya gibi toplulukçu kültürler güvenli bağlanmaya daha yatkınken, bireyselliğe önem veren Amerikan toplumu gibi kültürler de anne bebek arasındaki duygusal mesafe daha açıktır. Bunun yanı sıra ailenin maddi olarak zor durumda olması, evde bakıma muhtaç birinin olması veya ebeveynlerden birinin psikopatolojiye sahip olması gibi durumlar da anne bebek arasındaki güven bağını zedeleyebilmektedir. Bağlanmaya etki eden bir diğer faktör olan bakımın niteliği ise bebeğe sağlanan bakımda düzen ve kaliteyi işaret etmektedir. Rutin olarak fiziksel ihtiyaçları karşılanan ve olumlu bir yaklaşımla bakım alan bebeklerin güvenli bağlanmasının daha kolay olduğu görülmektedir. Son olarak bebeğin zor bir mizaca sahip olması da annenin strese girmesine neden olarak oluşacak güven bağını olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Akt. Kılıç, 2019).

Bowlby (1980) bağlanma ilişkisinin üç temel işlevini tanımlamaktadır. Bu işlevler şu şekilde sıralanabilir:

1. Çocuğun bakım verene yakın olmasını sağlar.

2. Çevresini keşfetme aşamasında olan çocuk ebeveynini güvenli üs olarak kullanarak keşif davranışlarını gerçekleştirir.
3. Bebeğin çevresel tehlikelerden korunmasını ve yaşamına devam etmesini sağlar.

Bebeğin ebeveyni güvenli üs olarak kullanabilmesi bağlanma ilişkisindeki en önemli değişkenlerden biridir. Güvenli üs işlevi bebeğin stres ile baş edebilmesini sağlar. Henüz kendi duygularını düzenleyebilme becerisine sahip olmayan bebek ebeveyninden aldığı güvenle stresini kontrol edebilmeyi öğrenmeye başlar. Bu işlevin yerine getirilebilmesi için kurulan ilişkinin niteliği oldukça önemlidir (Sümer vd., 2009).

Bağlanma kuramcılarının bağlanma ilişkisinin gelişiminde dört aşamadan bahsetmektedir. Bunlar:

- **Bağlanma öncesi dönem (doğum-ilk 6 hafta):** Doğumdaki sonraki ilk iki ay içinde bebek ve bakım veren çok yakın temas içindedir. Bu teması en iyi sağlayan durum ise bebeğin emzirilerek beslenmesidir. Anne ile bebek arasındaki fiziksel temasın bulunduğu evrede bebek henüz ebeveyni ve diğer bireyleri birbirinden ayıramaz. Bu nedenle yabancı kişilere karşı stres tepkisi vermezler.
- **Bağlanmanın başlaması dönemi (6 hafta- 8 ay):** Bu dönemde gelişen sinir ağları sayesinde bebek artık bakım verenini ve yabancı kişileri birbirinden ayırmaya başlar. Bu nedenle yabancı biriyle karşılaştıklarında annelerine gitmeyi tercih ederler ve ağlama tepkisi verebilirler.
- **Tam bağlanma dönemi (6-8 ay – 18-24 ay):** Bu dönemde bebek bağlandığı kişiden uzaklaştığında ayrılık anksiyetesi yaşar. Anne ile arasına giren duygusal ve fiziksel mesafeleri yok etmek ister. Eğer bebek için güvenli bağlanma gerçekleşmişse bu dönemde bebek anneyi güvenli üs olarak kullanarak keşif davranışlarını devam ettirir. Keşif yaparken anneden uzaklaşsa bile sık sık onu görmek ve emin olmak ihtiyacı içinde olur. Bu git gel bebeğin sağlıklı şekilde bağlandığının göstergesidir.

- **Karşılıklı ilişkinin kurulması dönemi (18-24 ay ve sonrası):** Bu dönemde çocuk fiziksel olarak oldukça güçlüdür ve birçok eylemi kendi başına gerçekleştirebilecek güçtedir. Anne ile olan ayrılık uzun süreli olduğunda her iki tarafta bu mesafeyi azaltmak için girişimlerde bulunur (Gündoğan, 2015).

Bağlanma davranışlarını incelemek için Ainsworth ve arkadaşlarının (1978) gerçekleştirdiği yabancı durum deneylerinin verileri oldukça önemlidir. Bu deneylerde bebekler ve anneleri daha önce görmedikleri bir ortama alınırlar. Burada bir süre vakit geçirdikten sonra ortama yabancı bir kişi dahil edilmiş ve anne ortamdan uzaklaştırılmıştır. Bir süre dışarıda bekleyen anne daha sonra deney ortamına geri alınmıştır. Bu düzenekte bebeğin verdiği tepkilerle bağlanma stillerini anlamaya yönelik 4 kriterden yararlanılmıştır. Bunlar:

1. Çocuğun ortamı keşfetmeye dair çabası
2. Annenin ayrılmasına yönelik bebeğin verdiği tepki
3. Bebeğin yabancı kişiye verdiği tepki
4. Annenin ortama geri dönmesine bebeğin verdiği tepki

Bu kriterler doğrultusunda bebeklerin verdikleri tepkilerle üç farklı bağlanma stili olduğu öne sürülmüştür. Bunlar, güvenli, kaygılı-kararsız ve kaçınan bağlanma stilleridir. Aşağıda bağlanma stillerine dair detaylı bilgiler sunulmuştur.

2.3.1. Bağlanma Stilleri

Bowlby tarafından ortaya konulan bağlanma kuramı Ainsworth tarafından düzenlenen sistematik araştırmalarla bebek ile bakım veren arasındaki ilişkinin bilimsel olarak sınanmasına olanak sağlamıştır. Ainsworth ve arkadaşlarının düzenlediği yabancı durum deneyleri bağlanma stillerinin ve bu stillere özgü davranış biçimlerinin ortaya konulmasını sağlamıştır.

Ainsworth gerçekleştirdiği araştırmalar sonucunda bağlanma davranışlarının kişinin yetişkinlik yaşamında kurduğu ilişkilerin öncüsü olduğunu ileri sürmüştür. Erken dönemde bebek ile bakım veren arasındaki ilişkinin niteliği bebeğin yetişkin olduğu kuracağı romantik ilişkilere de etki etmektedir. Kişi bebeklikte yaşadığı güçlü bağların benzerini yetişkinlikte romantik ilişkilere de yaşamaktadır. Bu nedenle bağlanma

dönemindeki davranış örüntülerinin romantik ilişkilerde yeniden aktive olduğu bilinmektedir. Kişinin sahip olduğu bağlanma stili partnerine olan davranışlarını büyük ölçüde etkilemekte ve ilişkiye yön vermektedir (Hazan ve Schaver, 1994).

Güvenli bağlanma stiline sahip bireyler, kendilerini olumlu, çevrelerini olumlu algılamaktadırlar. Bunun neticesinde bu bireyler çevreleriyle iletişimlerinde daha yapıcı ve daha iletişime açık bir davranış geliştirmektedirler. Çevrelerini daha etkin dinlemekte ve onlara daha etkili tepkiler verebilmektedirler. Güvenli bağlanma geliştirmiş bireyler, sosyal ilişkilerinde rahat ve samimi ilişkiler geliştirebilmekte, göz teması kurabilmekte, karşı tarafın duygu ve düşüncelerini algılayabilmekte, etkili geri bildirim verebilmekte ve kendilerini rahatça ifade edebilmektedirler. Bunun neticesinde çevreleriyle kurdukları ilişkilerde iletişim becerilerini aksatacak yönde hatalı tutum ve davranışlara daha az sebebiyet oluşturabilmektedirler. Bunun sonucunda da çevreleriyle daha sağlıklı, daha doyurucu ilişkiler kurabilmektedirler (Aycanoğlu ve Ünsal, 2017).

Güvensiz bağlanma stili (kaygılı- kararsız ve kaçınan) geliştirmiş olan bireyler, olumsuz benlik ve olumsuz başkaları modeli geliştirdikleri için, çevreleriyle kurdukları ilişkide sergiledikleri iletişim becerileri, güvenli bağlanmış olan bireyler kadar sağlıklı, etkili ve yetkin olmayabilir. Güvensiz bağlanma stili geliştiren bireyler, ilişkilerde duyarsız, huzursuz, umursamaz tavır ve davranışlar geliştirebilmekte oldukları için iletişimde kendilerini istenen yönde ifade edemeyebilirler. Karşılarındaki kişilerle göz teması kurmakta güçlük çekebilirler. İnsanların davranışlarını, duygularını anlamlandıramayabilir, sözsüz iletişim becerilerini etkin kullanamayabilir ve karşılarındaki kişileri etkin bir biçimde dinleyemeyebilirler. Bunun neticesinde güvensiz bağlanma stili geliştirmiş olan bireyler sosyal ilişkilerde iletişim kurma noktasında problem yaşayabilmektedirler (Kılıç ve Kümbetlioğlu, 2016).

Ainsworth'ün tanımladığı bağlanma stilleri (güvenli, kaygılı-kararsız ve kaçınan) aşağıda detaylandırılmıştır.

2.3.1.1. Güvenli Bağlanma

Gebelik dönemi ile beraber anne ile bebek arasında kurulan ilişki bağlanmanın ilk temsilleridir. Bebeğin bakım veren kişiden aldığı fiziksel bakım, göz teması, ten

teması, şefkatli yaklaşım güvenli bağlanmayı sağlamaktadır. Bebeğin ihtiyaçlarının zamanında ve şefkatle giderilmesi, yoğun duygularının ve ağlamalarının ebeveyn tarafından tolere edilebilmesi güvenli bağlanmayı sağlamaktadır (Pazvantoğlu, 2011).

Güvenli bağlanan bebekler bakım veren kişiden ayrıldıklarında stres yaşasalar da ihtiyaç duyduklarında ebeveynin bakımını alabileceklerini bilmektedirler. Bu nedenle güvenli bağlanan bebekler stres altında dahi güvende olduklarını bilirler ve keşif davranışlarını gerçekleştirebilirler. Güvenli bağlanan bebekler bakım verenle olan ayrılık bittiğinde eski duygu durumlarına geri dönebilirler. Bu bebekler genel olarak kendi yapabileceklerine ve diğer insanlara karşı güven duygusu içindedirler (Kozalı, 2017).

Ainsworth güvenli bağlanma stiline sahip bebeklerin annelerinin bebeğin ihtiyaçlarına karşı duyarlı, şefkatli ve ilgili olduklarını bildirmektedir. Bu çocukların stres anından sonra sakinleşebilmeleri oldukça kolaydır (Ainsworth vd., 1978).

Erken dönemde kurulan güvenli bağlanma bireyin yetişkinlik döneminde sağlıklı ilişkiler geliştirebilmesini sağlamaktadır. Özellikle romantik ilişkilerde sağlıklı davranışların sergilenmesi, stresle baş edebilme ve olumlu çatışma çözme becerileri yine güvenli bağlanma ile ilişkilidir. Bu beceriler kişinin romantik ilişkilerini sağlıklı şekilde yönetebilmesi için gereklidir.

Araştırmacılara göre, güvenli bağlanma stiline gelişimi, bireyin ilişki dışındaki yeterlilik algısını ve işlevselliğini de etkileyeceği için, yetişkinlik yaşamında bağlanma davranışı sisteminin işlevi önem arz etmektedir. Romantik ilişkilerde, bireyde rahatlama hissi ve güvenlik arayışı vardır. Birey bu rahatlık ve güven duygusuna ulaştığında, kendisini başka aktivitelerde bulunmaya teşvik edecek öz yeterliliğe sahip olduğu oranda, partnerinin ilişkide sağladığı güvenli üsten uzaklaşabilir. Bağlanma kuramı öncülerine göre, yetişkinlik dönemi bağlanma davranış biçimleri, bebeklik dönemi bebeğin bağlanma davranış biçimleri ile paralellik göstermelidir. Bu davranış biçimleri: yakınlığı devam ettirme, ayrılığa karşı koyma, güvenli sığınak ve güvenli üs sağlamaktır. Bu öğeler bebeklikten başlayarak, ergenliğe aynı yönde yetişkinliğe dek paralel bir seyirde ilerler ve her dönemde benzerlik taşır (Sümer vd., 2009).

Güvenli bağlanma tarzına sahip bireyler, eşlerine çekinmeden yaklaşabilirler ve eşlerine bağlı olmaktan memnuniyet duyarlar. Terkedilme ve diğer bireylerin onlara

olan yakınlıklarından kaygı duymazlar. İlişkileri uzun sürer, cinsel hayatları da uzun sürelidir. Kendilerine ve diğer insanlara karşı saygı ve güvenleri yüksektir. Stresli zamanlarda sosyal destek isterler. Kendileri açmalarını beklerler. Kişilerarası ilişkilerinde pozitif, yapıcı davranırlar (Morsünbül ve Çok, 2011).

Kumru, Carlo ve Edwards (2004) çalışmalarında, ebeveyn ve akran ilişkileri, toplumsal değerler, ahlakî beceriler, niyet okuma ve empati değişkenlerinin özellikle ergenlerin sosyal davranışlarını anlamlı olarak olumlu yönde değiştirdiğinden bahsetmiştir. Çocuklar anne ve babalarının aynasıdır anlayışıyla hareket ederse onlardan gördükleri ortak bağlanma stillerini, kendi yaşamlarına entegre etmeleri kaçınılmazdır. Ebeveynlerden öğrendikleri her türlü olumlu becerinin sosyal ilişkilerine anlamlı katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2.3.1.2. Kaygılı-Kararsız-Anksiyöz Bağlanma

Bakım verenin çocuğun temel ihtiyaçlarını istikrarlı ve ilgili şekilde karşılaması çocuğun kendini güvende hissetmesine zemin hazırlar. Çocuğun hissettiği bu temel güven duygusu aynı zamanda dünyaya karşı hissedilen genel duygu durumunu da oluşturmaktadır. Bakım verenin çocukla ilişkisinde tutarsızlık olması, çocuğun ihtiyaçlarına karşı kararsız bir tutum sergilemesi çocukta kaygılı-kararsız bağlanma örüntüsünün gelişimine neden olur (Kapçı ve Küçüker, 2006).

Yabancı durum deneylerinde annenin uzaklaşması ile yoğun kaygı yaşayan bebekler odadaki yabancı ile iletişim kurmamış ve çevreyi keşif davranışları göstermemiştir. Annenin odaya geri dönmesiyle hemen sakinleşmemiş ve kaygılı durumları devam etmiştir. Bebekte oluşan bu ambivalan duygu durum anne ile yakınlaşmasını engellemekte, yoğun öfke ve kaygı duymasına neden olmaktadır. Bebek hem anneden uzaklaşmak hem de yakınlaşarak güven duymak istemektedir. Bu davranış örüntüsü kaygılı bağlanmanın karakteristiğini oluşturmaktadır (Ainsworth vd., 1978).

Kaygılı-kararsız bağlanma stiline sahip bireyler, genellikle, eşlerine onların olduğundan fazla yakınlaşma gereği hissederler. Buna ek olarak, eşlerini yeterince yakın olmadıkları için suçlarlar. Terk edilme korkusu kaygılı kararsız bağlanma stiline en belirgin özelliğidir. İlişkilerini, yoğun yaşamakla birlikte uzun sürdüremezler. Bir kaybın ardından (ayrılma, terk edilme ya da ölüm) yoğun acı çekerler. Öz saygıları

değişkenlik gösterir. Sosyal hayatlarında kaçınan kişilerdeki kadar yoğun olmasa da reddedilme kaygısı duyarlar (Akt. Tolan, 2017).

Kaygılı bağlanma stiline sahip bireylerin romantik ilişkilerde kıskançlık duygusunu yoğun olarak yaşadıkları görülmektedir. Bu nedenle eşlerine karşı kontrolcü bir tutum sergilerler. İlişkinin sona erme ihtimaline karşı çok hassastırlar ve bu ihmale karşı eşlerine yıpratıcı davranışlarla tepki verirler. Yoğun ayrılık kaygısı kişinin romantik ilişkiden aldığı doyumunu olumsuz etkiler ve ilişkinin inişli çıkışlı olmasına neden olur. Bu olumsuz duygulanım kaygılı bağlanma stiline sahip kişilerin romantik ilişkilerde şiddet davranışları göstermesine neden olabilmektedir (Karabacak ve Demir, 2017).

2.3.1.3. Kaçınan-Dirençli Bağlanma

Bakım veren kişinin bebeğin ihtiyaçlarına karşı tutarsız, tepkisiz ve ilgisiz olması kaçınan bağlanma örüntüsünü meydana getirir. Bakım veren kişi bebeğin ihtiyaçlarını görmezden gelerek onun varlığını reddeder. Erken dönemde bu örüntüyle karşılaşan çocuklar bakım verenden ayrılmaya karşı tepkisiz kalmakta ilgisiz gibi görünmektedir (Kesebir vd., 2011).

Yabancı durum deneylerinde kaçınan bağlanma stiline sahip bebeklerin sergilediği en net yaklaşım bakım verenin uzaklaşmasına karşı tepkisiz kalmalarıdır. Aynı şekilde bakım veren kişinin odaya geri gelmesine de tepkisiz kalmaktadırlar. Tıpkı ebeveynin reddettiği gibi bu çocuklar da ebeveynin varlığını reddetmektedirler. Kaçınan bağlanma stiline sahip bebekler bakım talebinde bulunmayarak duruma karşı duyarsız gibi görünseler de ruhsal anlamda boşluk yaşamakta, diğerlerine güvenmemekte ve yaklaşma istememektedir (Türk, 2016).

Kaçınan bağlanma stiline sahip yetişkinler sosyal ortamlarda kendini ortaya koymakta güçlük çekerler. Diğerleriyle yakınlık kurmakta zorlanır ve genellikle yakınlıktan kaçınırlar. Romantik ilişkilerde partnerlerinin yaklaşma davranışlarından rahatsız olurlar. Kaçınan bağlanma kuran kişiler, eşlerine güven duygusu hissetmezler, insanların onlara bağlanmış olduğu hissi gerginlik yaratır ve ilişkilerine oldukça sınırlı duygusal yüklemeye yaparlar. Stres altındayken yalnız olmayı seçerler buna ek olarak eşlerinin stresli olduğu dönemlerde de onlardan uzaklaşmayı seçerler. Özellikle olumsuz duygular hissettikleri zamanlarda, olaya ya da kişiye

kayıtsız kalarak, önem vermeyerek, görmezden gelerek, önemsemeyerek, inkâr ederek veya bastırarak üstesinden gelmeye çalışırlar (Demirdağ, 2017).

Kaçıngan bağlanma stiline sahip bireylerin ilişkilere karşı tutumları genellikle ilişkinin gereksiz olduğu yönündedir. Yaşamın devamı için ilişkinin gerekli olmadığını düşünürler ve inancı bir savunma mekanizması olarak kullanırlar. Genellikle kimsenin desteğine ihtiyaç duymadan yaşamlarını sürdürmeye çalışırlar. Eğer bir romantik ilişki içine girerlerse genellikle eşlerinin varlığını görmezden gelici davranışlarda bulunurlar (Feeney, 1994).

2.4. Bağlanma Stilleri, Romantik İlişkilerde Çatışma Çözme ve Flört Şiddeti

Bağlanma stilleri ve çatışma çözme becerileri arasındaki ilişki incelendiğinde güvenli bağlanmış bireylerin bütünleştirici ve olumlu çözüm stratejilerini daha sık kullandıkları görülmektedir. Güvensiz bağlanma stillerine sahip kişilerin ise uzlaşmakta güçlük çektikleri ve problem çözmede şiddet başta olmak üzere olumsuz yöntemleri daha sık kullandıkları gözlenmiştir (Selçuk vd., 2010).

Yapılan bir araştırmada; bağlanma stilleri ile evliliğin işlevselliği arasındaki ilişki, çiftlerin aralarındaki iletişimleri biri problem çözme diğeri ise hayal kırıklığı olarak iki farklı etkileşim türünde incelenmiştir. Problem çözme becerisi, eşlerin birbirini dinleyebilme, hislerini açmaya dair kendisini güvende hissedebilme, kendisini rahatça ifade edebilme, stresi tolere edebilme becerisi yönünden değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda, çatışma çözmede güvenli bağlanma stiline sahip kadınların eşleri tarafından daha az reddedildikleri görülmüştür. Güvenli bağlanma stiline sahip erkeklerin ise aynı oranda eşlerine karşı daha az reddedici oldukları ve daha istenen oranda destekleyici tutum geliştirdikleri görülmüştür (Beebe vd., 2013).

Romantik birliktelik kurmuş olan çiftlerin, aralarında oluşan çatışmayı gidermeye çabaladıktan sonra, ilişkilerine yönelik algılarında oluşan değişimi bağlanma kuramı perspektifinden inceleyen başka bir araştırmada: kaygılı bağlanma stiline sahip bireylerin, partnerleri ile aralarında oluşan çatışma sonrasında, diğer bağlanma türüne sahip olan bireylerden daha fazla negatif duygulanım geliştirdiği görülmüştür. Bu araştırmada, mühim bir sorun tartışılırken kaçınmacı bağlanma stiline sahip erkeklerin partnerlerine karşı daha uzak bir tutum sergiledikleri ve destek olma noktasında yetersiz oldukları görülmüştür. Bunun aksine kaçınmacı bağlanma stiline sahip

kadınlarda kaçınmacı erkeklerin gösterdiği tutum ve davranışlara paralel bir tutum ve davranış gözlemlenmemiştir. Bu durumda bağlanma yöneliminde kaçınmacı bağlanma stiline çatışma çözme konusunda cinsiyet farklılığına sahip olduğu görülmektedir. Araştırmacılar bu durumu toplumsal cinsiyet rollerinin gelenekselliğine ilişkin yorumlamışlardır. Toplumsal cinsiyet rollerinin, ilişkilerde kadınları daha fazla destekleyici, yakınlık sergileyici ve daha fazla hassas davranmaya teşvik edici bir misyonu söz konusu olabilmektedir (Bahadır, 2006).

Yapılan bir araştırmada yeni evlenen çiftlerde, evlilik uyumu ve bağlanma tarzları arasındaki ilişki incelenmiş ve eşlerin birbirine benzer bağlanma tarzını birbiriyle paylaştıkları, ikisinin de güvenli bağlanan çiftler olması her ikisi ya da birinin güvensiz bağlanan çiftlere göre olumlu evlilikler gerçekleştirdiği görülmüştür. Aynı zamanda bu çiftlerin iletişim çatışmalarını daha az yaşadıkları ve bu çiftlerde boşanmanın da minimum oranda görüldüğü saptanmıştır. Yine aynı çalışmaya göre kişilerin kendilerine benzeyen bağlanma tarzı olanlarla evlenme eğilimi gösterdikleri belirlenmiştir (Collins, 1990).

Bağlanma stili ve boşanma sürecinde ortaya konan davranışlarla ilgili yürütülen çalışmalarda, güvenli bağlanan bir eşin ilişkiyi bitirmeyi veya ayrılmayı kolayca kabul ederek hayatını tekrar inşa etme çabasına girebildiği belirlenmiştir. Davis ve Kirkpatrick (1994), erkeğin korkulu veya saplantılı, kadınsa kayıtsız bağlanma stiline sahip olduğu ilişkilerde ayrılığın daha çok yaşandığını belirlemiştir. Birnbaum ve arkadaşları (1997), erkeğin ve kadının güvenli bağlanma stiline olduğu ilişkilerde boşanmada uzlaşma sağlandığını, ayrılma kararını kimin verdiğinden bağımsız olarak bu süreci daha yapıcı bir şekilde geride bıraktıklarını ve duygusallık yerine akılcı davrandıklarını öne sürmüştür.

Bağlanma stilleri ve flört şiddetine yönelik bilimsel araştırmalar sınırlı olmakla beraber elde edilen literatür bulguları birbirinden farklılık göstermektedir. Ülkemizde yapılan bir çalışmada üniversite öğrencilerinin çocukluk çağı travmaları, bağlanma stilleri ve flört şiddeti incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre çocukluk çağı travmaları ve flört şiddeti arasında anlamlı ilişki bulunurken, bağlanma stilleri ve flört şiddeti arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır (Yüce, 2019).

Ülkemizde yapılan bir başka çalışmada da flört şiddeti ve bağlanma stilleri arasındaki ilişki incelenmiştir. 48'i kadın ve 52'si erkek olmak üzere 100 kişinin katıldığı çalışmadan elde edilen bulgulara göre bağlanma stilleri ve flört şiddeti arasında anlamlı ilişki vardır. Buna göre katılımcıların şiddet puanları arttıkça güvenli bağlanma puanları azalmıştır (Ayhan, 2020).

Başka bir araştırmadan elde edilen bulgulara göre ise güvensiz bağlanma stiline sahip katılımcılar şiddetin her türüsüne karşı olumsuz tutum sergilemişlerdir (Gümüş, 2020). Flört şiddeti ile ilgili yürütülen başka bir çalışmada da bağlanma stilleri ve flört şiddetinin alt boyutlarından olan yaralama arasında ilişki saptanmış ancak cinsel, fiziksel ve psikolojik şiddet faili olma ile arasında bir ilişkiye rastlanmamıştır (Uysal Venema, 2018).

Bağlanma ve ilişkilere dair başka bir çalışmada yetişkin bağlanması ve öfke arasında ilişki olduğu görülmüştür. Güvenli bağlanan bireylerin öfkelerini ifade ederken zarar vermeyen bir üslup kullandıkları, çatışma çözmede işlevsel yöntemler kullandıkları bildirilmiştir. Güvensiz bağlanma stiline sahip kişilerin ise partner şiddeti ile anlamlı düzeyde ilişkili olduğu bulgulanmıştır (Sandberg, Suess ve Heaton, 2010).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Çalışmada, üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin benlik saygısı ve bağlanma düzeylerinin belirlenmesinde ilgili değişkenler arasındaki ilişkinin ortaya konulması için betimsel araştırma yöntemleri içerisinde yer alan tarama yöntemi kullanılmıştır. Tarama yöntemiyle iki ya da daha fazla değişkenin birbirlerine yönelik ilişki derecelerinin belirlenmesinde kullanılmaktadır (Karasar, 2009:109).

3.2. Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini İstanbul Gelişim Üniversitesi'nde 2021 yılı içerisinde eğitimlerine devam eden üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmanın örnekleme ise online platformlarda ilgili anketlerin doldurulmasına katılım sağlayan rastgele ve gönüllülük esasına göre seçilmiş 200 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır Pandemi koşulları nedeniyle beklenenden az birey sayısına ulaşılmıştır. Örneklem grubunun demografik bilgilerine ilişkin dağılımları Tablo 3.1'de gösterilmiştir.

Tablo 3.1: Örneklem Grubunun Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

Değişkenler	N	%
Cinsiyet		
Kadın	112	56
Erkek	88	44
Romantik ilişki		
Evet	181	90,5
Hayır	19	9,5
Şiddete Maruz Kalma		
Evet	87	43,5
Hayır	113	56,5
Şiddete Başvurma		
Evet	63	31,5
Hayır	137	68,5
En Uzun İlişki Süresi		
0-6 Ay	64	32
6 Ay - 1 Yıl	68	34
1-3 Yıl	41	20,5
3 Yıl ve Üzeri	27	13,5
Anne Eğitim		
İlkokul	72	36
Ortaokul	66	33
Lise	52	26
Üniversite	9	4,5
Yüksek Lisans ve Doktora	1	,5
Baba Eğitim		
İlkokul	57	28,5
Ortaokul	48	24
Lise	69	34,5
Üniversite	21	10,5
Yüksek Lisans ve Doktora	5	2,5
Ebeveyn Medeni Durum		
Evli	162	81
Boşanmış/Ayrı	38	19
Ebeveyn Yaşama Durumu		
Anne-Baba Sağ	168	84
Anne Vefat-Baba Sağ	11	5,5
Anne Sağ-Baba Vefat	19	9,5
Anne - Baba Vefat	2	1
Psikiyatrik Tanı Alma Durumu		
Evet	8	4
Hayır	192	96
Psikiyatrik İlaç Kullanma Durumu		
Evet	7	3,5
Hayır	193	96,5
Aile Tipi		
Çekirdek Aile (Anne Baba Çocuklar)	77	38,5

Geniş Aile (Büyük Anne ve Büyükbaba vb.)	84	42
Parçalanmış Aile	38	19
Yaşanılan Yer		
Kasaba	3	1,5
Şehir	80	40
Büyükşehir/Metropol	117	58,5
Sigara Kullanma Durumu		
Evet	156	78
Hayır	44	22
Alkol Kullanma Durumu		
Evet	91	45,5
Hayır	109	54,5
Toplam	200	100,0

Tablo 3.1 incelendiğinde araştırmaya katılan katılımcıların demografik bilgilerine ilişkin dağılımları görülmektedir. Katılımcıların 112'si (%56) kadınlardan oluşurken 88'i de (%44) erkeklerden oluşmaktadır. Üniversite öğrencilerinin %90,5'inin romantik ilişki de olduğu görülürken sadece %9,5'inin romantik ilişki durumunda olmadığı saptanmıştır. Katılımcıların %43,5'i romantik ilişkilerinde şiddete maruz kaldığını ifade ederken %56,5'i ise herhangi bir şiddete maruz kalmadığını ifade etmişlerdir. Katılımcıların %68,5'i romantik ilişkilerinde herhangi bir şiddete başvurmadıklarını ifade ederken %31,5'i ise romantik ilişkilerinde şiddete başvurduklarını ifade etmişlerdir. Katılımcıların %34'ünün 6 ay – 1 yıl arası en uzun romantik ilişkiye sahip olduğu görülürken, %32'sinin 0-6 ay arası, %20,5'inin 1-3 yıl arası ve %13,5'inin de 3 yıl ve üzeri romantik ilişki sürelerine sahip olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların %36'sının annesi ilköğretim düzeyine sahipken, %33'ünün ortaokul, %26'sının lise ve %5'inin ise üniversite ve üzeri anne eğitim düzeylerine sahip oldukları görülmektedir. Katılımcıların %34,5'inin babası lise eğitim düzeyine sahipken, %28,5'inin ilköğretim, %24'ünün ortaokul, %10,5'inin üniversite ve %2,5'inin ise yüksek lisans ve doktora baba eğitim düzeylerine sahip oldukları görülmektedir. Katılımcıların %81'inin ebeveyn medeni durumlarının evli olduğu görülürken %19'unun ise ebeveyn medeni durumlarının bekar olduğu görülmektedir. Katılımcıların %84'ünün anne ve babası hayattayken %9,5'inin anne sağ baba vefat, %5,5'inin anne vefat baba sağ ve %1'inin ise anne ve baba vefat olduğu görülmektedir. Katılımcıların %96'sının psikiyatrik bir tanı almadığı görülürken %4'ünün ise psikiyatrik bir tanı aldığı görülmektedir. Katılımcıların %96,5'i herhangi bir psikiyatrik ilaç kullanmazken %3,5'i ise psikiyatrik bir ilaç kullandığını ifade etmiştir. Katılımcıların %42'sinin geniş aile (büyük anne ve büyükbaba ile birlikte)'ye

sahip olduğu görülürken %38,5'i çekirdek aile (anne baba çocuklar)'ye ve %19'u da parçalanmış aileye sahip olduklarını ifade etmişlerdir. Katılımcıların %58,7'si büyükşehirlerde (Metropol) yaşadıklarını ifade etmişken, %40'ı şehirlerde ve %1,5'i de kasabada yaşadığı ifade etmişlerdir. Katılımcıların %78'i sigara kullanırken %22'si ise sigara kullanmadığı ifade etmiştir. Katılımcıların %54,5'i alkol kullanmadığını ifade ederken %45,5'i ise alkol kullandığını ifade etmiştir. Son olarak üniversite öğrencisi katılımcıların 22,41 yaş ortalaması bulunurken, en düşük katılımcı yaşının 19, en yüksek katılımcı yaşının ise 27 olduğu tespit edilmiştir.

3.3. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında ilgili verilerin toplanması için üniversite öğrencisi katılımcılara Flört Şiddeti Tutum Anketi (FŞTÖ), Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (BSÖ) ve İlişki Ölçeği Anketi (İÖA) birlikte verilmiştir. Son olarak katılımcı gruba ait kişisel bilgilerin elde edilebilmesi içinde Demografik Bilgi Formu verilmiştir.

3.3.1. Demografik Bilgi Formu

Araştırmaya katılan öğrencilere ait kişisel bilgileri elde edebilmek için araştırmacı tarafından literatür taranarak geliştirilmiştir. Bu araştırmada inceleme konusu olan bağımsız değişken ile ilgili hazırlanacak ankette öğrencinin yaşı, cinsiyeti, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, anne baba medeni durumu, anne baba yaşama durumu, şu anda romantik ilişki durumu, romantik ilişkilerde şiddete maruz kalma durumu, romantik ilişkilerde şiddette bulunma durumu, en uzun romantik ilişki süreniz, herhangi bir psikiyatrik tanı alıp alamama durumu, psikiyatrik ilaç kullanma durumu, şuanda yaşanılan yer durumu, aile tipi, sigara ve alkol kullanım durumlarını belirlemeye yönelik araştırmanın değişkenleri ile ilgili olabileceği düşünülen bilgilerden oluşmuştur.

3.3.2. Flört Şiddeti Tutum Ölçeği (FŞTÖ):

Terzioğlu ve arkadaşları (2016) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde çalışılarak flört ilişkilerinde bireylerin şiddete yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla geliştirilen bu ölçek 28 maddeden ve beşli Likert (1=Kesinlikle Katılmıyorum ve 5=Kesinlikle Katılıyorum) tipinde oluşturulmuştur. Ölçeğin alt boyutlarını genel şiddet, fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel şiddet alt maddeleri oluşturmaktadır. Genel şiddet, fiziksel şiddet ve ekonomik şiddet alt boyutlarında beş, duygusal şiddet

alt boyutunda altı, cinsel şiddet alt boyutunda da yedi madde bulunmaktadır. Ölçekten alınan toplam puanı 28 ile 116 aralığında değişmektedir. Ölçeğin toplam Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı $\alpha=.91$, alt ölçeklerin iç tutarlılık katsayıları ise $\alpha=.72-.85$ olarak hesaplanmıştır. Bu bulgu, geliştirilen ölçeğinin genel ve alt boyutlara ait iç tutarlılık katsayılarının yüksek, dolayısıyla Türk toplumu için uygun ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir. Ölçekten alınabilecek yüksek puanlar flört şiddetine dair yatkınlığı göstermektedir. Araştırmamızda Cronbach Alpha iç tutarlılık oranı genel şiddet için $\alpha=.80$, fiziksel şiddet için $\alpha=.81$, ekonomik şiddet için $\alpha=.71$, duygusal şiddet için $\alpha=.76$ ve cinsel şiddet için de $\alpha=.72$ olarak tespit edilmiştir.

3.3.3. Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (BSÖ)

Ölçek Rosenberg (1965) tarafından geliştirilen 12 alt boyutu olan bir ölçektir. Ölçeğin ilk boyutu benlik saygısını ölçmek üzere geliştirilmiş olup diğer alt boyutlar benlik saygısı ile bağlantısı olduğu düşünülen durumları ölçmek için kullanılmıştır. Benlik saygısı ölçeği toplamda 10 maddeden oluşmakta ve 4'lü likert ölçek (kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, katılıyorum, kesinlikle katılmıyorum) ile değerlendirilmektedir. Orijinal ölçeğin Cronbach alfa değeri .80'dir. Ölçek Çuhadaroğlu (1986) tarafından Türkçe 'ye uyarlanmıştır. Türkçe benlik saygısı ölçeği de orijinal ölçek gibi 10 soru ve 4'lü likert ölçek (çok yanlış, yanlış, doğru, çok doğru) ile değerlendirilmektedir. Psikiyatrik görüşme puanları ile Türkçe uyarlama ölçeği puanları arasındaki korelasyon .71 olarak bulunmuştur ve Türkçe ölçeğin Cronbach alfa katsayısı .81'dir. Araştırmamızda Cronbach Alpha iç tutarlılık oranı $\alpha=.81$ olarak tespit edilmiştir.

3.3.4. İlişki Ölçekleri Anketi (İÖA)

Griffin ve Bartholomew (1994) tarafından bağlanma stillerini değerlendirme amacıyla geliştirilen İlişki Ölçekleri Anketi Sümer ve Güngör (1999) tarafından Türkçe" ye uyarlama çalışması yapılmıştır. 7" li Likert yapısında oluşturulan ölçekte bireyler maddelere katılım durumlarını "1= Bana hiç uygun değil" ile "7=Bana tamamen uygun" puanları arasında belirtmektedir. İlişki Ölçekleri Anketi toplamda 30 madden oluşmaktadır. Maddeler, Hazan ve Shaver (1987) tarafından geliştirilen bağlanma ölçümünün içerdiği paragraflardan, Collins ve Read (1990) Yetişkin Bağlanma Ölçeği ve Bartholomew ve Horowitz (1991) İlişki Anketi"nde yer alan maddelerden yapılandırılmıştır (Sümer ve Güngör, 1999). Anketin 17 maddesi bağlanma stillerini

ölçmeyi amaçlamaktadır. İlişki Ölçekleri Anketi'nin Türkçe'ye uyarlaması yapılan 17 maddelik formu güvenli bağlanma stili, kaçınan bağlanma stili ve kaygılı bağlanma stili alt ölçeklerinden oluşmaktadır. Güvenli bağlanma stili alt ölçeği 6 madde içermektedir. Kaçınan bağlanma stili alt ölçeği 6 madde içermektedir. Kaygılı bağlanma stili alt ölçeği 5 madde içermektedir. Korkulu bağlanma stili alt ölçeği 4 madde içermektedir. Puanlamada ters kodlama yapılarak saplantılı bağlanma stili alt ölçeğinde de yer almaktadır. 5, 7 ve 17. maddelerde puanlama yapılmadan öncesinde ters kodlama yapılmaktadır. En yüksek puanı içeren alt ölçek bireyin bağlanma stili olarak atanmaktadır (Sümer ve Güngör,1999).

Griffin ve Bartholomew (1994) tarafından geliştirilen İlişki Ölçekleri Anketinin orijinal halinin cronbach alfa (iç tutarlılık) değerleri 0,41-0,70 aralığında bulunmuştur. Sümer ve Güngör (1999) tarafından Türkçe'ye uyarlanan ölçeğin alt boyutlarının cronbach alfa değerleri 0,27-0,61 aralığında bulunmuştur. Türkçe'ye uyarlanan ölçeğin alt boyutlarının test tekrar test analizi sonucunda güvenilirlik değerleri 0,54-0,78 aralığında bulunmuştur. Griffin ve Bartholomew (1994), İlişki Ölçeği Anketi'nin cronbach alfa değerlerinin düşük çıkmasının sebebinin; her alt boyutun hem benlik modelini hem de başkası modelini içermesinden kaynaklandığını, madde sayısının az olmasından veya ölçeğin psikometrik yetersizliğinden kaynaklanmadığını ifade etmiştir (Sümer ve Güngör, 1999). Yapılan faktör analizi sonucunda öz değeri 1 den büyük olan iki faktör tespit edilmiştir. Birinci faktör -,84 faktör yükü ile güvenli bağlanma stilini ve ,80 faktör yükü ile kaygılı bağlanma stilini içermektedir. Birinci faktörün açıkladığı varyans oranı %43 tür. İkinci faktör ,76 faktör yükü ile kayıtsız bağlanma stilini ve -,84 faktör yükü ile saplantılı bağlanma stilini içermektedir. İkinci faktörün açıkladığı varyans oranı %33 tür (Sümer ve Güngör, 1999). Araştırmamızda Cronbach Alpha iç tutarlılık oranı bağlanma genel için $\alpha=.79$, güvenli bağlanma için $\alpha=.80$, kaçınan bağlanma için $\alpha=.75$ ve kaygılı bağlanma için de $\alpha=.73$ olarak tespit edilmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması ve İşlem

Araştırma uygulamasından önceki süreçte İstanbul Gelişim Üniversitesi öğrencilerinin katılımıyla gerçekleştirilecek uygulama öncesinde çalışmanın etik kurulu onayı için Lisansüstü Eğitim Enstitüsüne başvurulmuştur. İlgili veri toplama araçlarının internet ortamına yüklenmesiyle birlikte katılımcıların görüşlerine sunulmuştur. Uygulama

ortalama 15-20 dakika arasında sürmektedir. Uygulama bataryası araştırmacı tarafından kimsenin baskısını hissetmeden, araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyen öğrencilerin hizmetine sunulmuş ve uygulama sonrasında araştırmacı tarafından toplanan verilerin gizlilik koşuluyla analizlerine geçilmiştir. Veriler 2020-2021 eğitim yılı bahar döneminde toplanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 22 (Statistical Package for the Social Sciences) programına aktarıldıktan sonra veri analizlerine geçilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Verileri daha anlaşılır ve anlamlı kılma amacıyla SPSS 22 (Statistical Package for Social Sciences) programına aktarılmış, araştırmanın amacı doğrultusunda analizler gerçekleştirilmiştir. Analizlere geçilmeden önceki süreçte her katılımcı için ölçek formlarına kod numarası verilmiştir. Verilen kod numaralarıyla verilerin SPSS programına girişleri yapılmıştır. Uygulama bataryasındaki soruların kolay bir şekilde SPSS programına girişlerinin yapılabilmesi için her sorunun seçeneklerine numara atarak kod çizelgesi oluşturulmuştur. İlk aşamada SPSS 22 programına 211 veri girişi yapılmıştır. Sonraki aşamada ölçeklerdeki ve kişisel bilgi formundaki soruları çok fazla eksik doldurulan, samimi bir şekilde ölçekleri doldurmadığı anlaşılan 11 ölçek formu veri setinden çıkartılmıştır. Soruların cevap kategori aralığının dışında kodlanan hatalı veriler belirlenmiş, düzeltmeler yapılmıştır. Katılımcı tarafından boş bırakılan kayıp verilere ortalama değer ataması yapılmıştır. Ölçeklerdeki olumsuz yapıdaki maddeler üzerinde ters kodlama yapılmış, analizleri gerçekleştirmek amacıyla alt ölçek puanları ve toplam puanlar hesaplanmıştır. Ölçek puanlarının dağılımlarının normal dağılımdan anlamlı farklılık gösterip göstermediği normallik analizleri, betimsel istatistik değerleri ve grafik sonuçları ile incelenmiştir. Flört şiddeti, benlik saygısı, bağlanma stilleri değişkenlerinin dağılımının normal dağılımdan farklılığının anlamlı olup olmadığını değerlendirme amacıyla çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılmıştır. Uluslararası standartlara göre çarpıklık ve basıklık değerlerinin +2 ile -2 arasında yer alması kullanılan ölçeklerin normal dağılım gösterdiğini belirtmektedir (George ve Mallery, 2010). Değişkenlerin dağılımının normal dağılımdan farklılığının anlamlı olup olmadığı $p > ,05$ anlamlılık değerinde sınanmıştır. Ölçek puanlarının mod, medyan, ortalama, %5 kırılmış ortalama, çarpıklık ve basıklık betimsel istatistik değerleri incelenmiştir. Çoklu regresyon analizini uygulamadan önceki süreçte korelasyon analizleri yapılmıştır. Aynı zamanda gruplar arası değişkenlerin analiz

edilmesinde ANOVA ve t-Testlerinden yararlanılmıştır. Değişken sayısı iki olan gruplarda (Cinsiyet-Kadın/Erkek) t testi yapılırken, değişken sayısı 3 ve üzeri olan gruplar (eğitim düzeyi, en uzun ilişki düzeyi vb.) için ise ANAVO analizi yapılmıştır.

Tablo 3.2: Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddeti, Benlik Saygısı ve Bağlanma Düzeyleri İlişkisine Dair Normallik Değerleri

Değişkenler	Ort.	ss	Çarpıklık	Basıklık
Genel Şiddet	2,94	,231	-,462	,632
Fiziksel Şiddet	2,48	,468	-,964	,714
Ekonomik Şiddet	2,34	,074	-1,001	,066
Duygusal Şiddet	2,74	,190	,614	-,214
Cinsel Şiddet	2,33	,361	-,125	-,688
Benlik Saygısı	1,52	,641	,971	,604
Bağlanma Genel	5,34	1,096	-,664	-,551
Güvenli Bağlanma	4,48	,452	-,601	,493
Kaçıngan Bağlanma	4,88	,631	-,921	,352
Kaygılı Bağlanma	4,74	,214	,439	-,229

Tablo 3.2 incelendiğinde araştırmada kullanılan ölçeklerin normallik değerlerinin kabul edilen değerler içerisinde yer aldığı bulunmuştur (+2, -2). Bu bağlamda ilgili analizler yapılırken normal dağılım gösteren test kriterlerinden yararlanılmıştır (Anova ve T-testi).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Regresyon ve Korelasyon Analizleri

Tablo 4.1: Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti, Benlik Saygısı ve Bağlanma Biçimleri ile Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Analizi

Değişkenler ve Alt Boyutları (N=200)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Genel Şiddet	1									
2. Fiziksel Şiddet	,641**	1								
3. Ekonomik Şiddet	,489**	,321**	1							
4. Duygusal Şiddet	,367*	,310*	,418**	1						
5. Cinsel Şiddet	,674*	,213**	,394*	,339*	1					
6. Benlik Saygısı	-,337*	-,252*	-,287*	-,210*	-,433*	1				
7. Bağlanma Genel	,124	-,088*	-,194	,230	,102	-,344**	1			
8. Güvenli Bağlanma	-,198**	-,294*	-,189*	-,244*	,109	,487**	,314*	1		
9. Kaçınan Bağlanma	,391	,304*	,186	,301	,099*	-,167**	,397*	,228*	1	
10. Kaygılı Bağlanma	,297**	,133*	,227*	,111*	,361*	-,204**	,418*	,647**	,714**	1

** $p < 0.01$ ve * $p < 0.05$

Tablo 4.1 incelendiğinde;

- Genel şiddet ile benlik saygısı arasında ($r=-,337$; $p<0,05$) olumsuz orta ilişki tespit edilmiştir. Bulgu genel şiddet yükseldikçe üniversite öğrencilerinde benlik saygısı azalmaktadır.
- Genel şiddet ile güvenli bağlanma arasında ($r=-,198$; $p<0,01$) olumsuz düşük ilişki tespit edilmiştir. Bulgu genel şiddet yükseldikçe üniversite öğrencilerinde güvenli bağlanma azalmaktadır.
- Genel şiddet ile kaygılı bağlanma arasında ($r=,297$; $p<0,01$) olumlu ve düşük ilişki tespit edilmiştir. Bulgu genel şiddet arttıkça üniversite öğrencilerinde kaygılı bağlanma yükselmektedir.

- Fiziksel şiddet ile benlik saygısı arasında ($r=-,252$; $p<0,05$) olumsuz düşük ilişki tespit edilmiştir. Bulgu fiziksel şiddet arttıkça üniversite öğrencilerinde benlik saygısı azalmaktadır.
- Fiziksel şiddet ile bağlanma stilleri genel arasında ($r=-,088$; $p<0,05$) olumsuz düşük ilişki tespit edilmiştir. Bulgu fiziksel şiddet arttıkça üniversite öğrencilerinde bağlanma düzeyinin de azaldığı anlamına gelmektedir.
- Fiziksel şiddet ile güvenli bağlanma arasında ($r=-,294$; $p<0,05$) olumsuz düşük ilişki tespit edilmiştir. Bulgu fiziksel şiddet arttıkça üniversite öğrencilerinde güvenli bağlanma azalmaktadır.
- Fiziksel şiddet ile kaçınan bağlanma arasında ($r=,304$; $p<0,05$) olumlu orta ilişki tespit edilmiştir. Bulgu fiziksel şiddet arttıkça üniversite öğrencilerinde kaçınan bağlanma düzeyi yükselmektedir.
- Fiziksel şiddet ile kaygılı bağlanma arasında ($r=,133$; $p<0,05$) olumlu düşük ilişki tespit edilmiştir. Bulgu fiziksel şiddet yükseldikçe üniversite öğrencilerinde kaygılı bağlanmada yükselmektedir.
- Ekonomik şiddet ile benlik saygısı arasında ($r=-,287$; $p<0,05$) olumsuz düşük ilişki tespit edilmiştir. Bulgu ekonomik şiddet yükseldikçe üniversite öğrencilerinde benlik saygısı azalmaktadır.
- Ekonomik şiddet ile güvenli bağlanma arasında ($r=-,189$; $p<0,05$) olumsuz düşük ilişki tespit edilmiştir. Bulgu ekonomik şiddet yükseldikçe üniversite öğrencilerinde güvenli bağlanma düşmektedir.
- Ekonomik şiddet ile kaygılı bağlanma arasında ($r=,227$; $p<0,05$) olumlu düşük ilişki tespit edilmiştir. Bulgu ekonomik şiddet yükseldikçe üniversite öğrencilerinde kaygılı bağlanma düzeyi yükselmektedir.
- Duygusal şiddet ile benlik saygısı arasında ($r=-,210$; $p<0,05$) olumsuz düşük ilişki tespit edilmiştir. Bulgu duygusal şiddet yükseldikçe üniversite öğrencilerinde benlik saygısı azalmaktadır.
- Duygusal şiddet ile güvenli bağlanma arasında ($r=-,244$; $p<0,05$) olumsuz düşük ilişki tespit edilmiştir. Bulgu duygusal şiddet yükseldikçe üniversite öğrencilerinde güvenli bağlanma düşmektedir.
- Duygusal şiddet ile kaygılı bağlanma arasında ($r=,111$; $p<0,05$) olumlu düşük ilişki tespit edilmiştir. Bulgu duygusal şiddet yükseldikçe üniversite öğrencilerinde kaygılı bağlanma yükselmektedir.

- Cinsel şiddet ile benlik saygısı arasında ($r=-,433$; $p<0,05$) olumsuz orta ilişki tespit edilmiştir. Bulgu cinsel şiddet yükseldikçe üniversite öğrencilerinde benlik saygısı düşmektedir.
- Cinsel şiddet ile kaçınan bağlanma arasında ($r=,099$; $p<0,05$) olumlu düşük ilişki tespit edilmiştir. Bulgu cinsel şiddet yükseldikçe üniversite öğrencilerinde kaçınan bağlanma yükselmektedir.
- Cinsel şiddet ile kaygılı bağlanma arasında ($r=,361$; $p<0,05$) olumlu orta ilişki tespit edilmiştir. Bulgu cinsel şiddet yükseldikçe üniversite öğrencilerinde kaygılı bağlanma yükselmektedir.
- Benlik saygısı ile bağlanma stilleri arasında ($r=-,344$; $p<0,01$) olumsuz orta ilişki tespit edilmiştir. Bulgu benlik saygısı yükseldikçe üniversite öğrencilerinde bağlanma düzeylerinin azaldığı anlamına gelmektedir.
- Benlik saygısı ile güvenli bağlanma arasında ($r=,487$; $p<0,01$) olumlu orta ilişki tespit edilmiştir. Bulgu benlik saygısı yükseldikçe üniversite öğrencilerinde güvenli bağlanma düzeyinin de arttığı anlamına gelmektedir.
- Benlik saygısı ile kaçınan bağlanma arasında ($r=-,167$; $p<0,01$) olumsuz düşük ilişki tespit edilmiştir. Bulgu benlik saygısı yükseldikçe üniversite öğrencilerinde kaçınan bağlanma düzeylerinin azaldığı anlamına gelmektedir.
- Benlik saygısı ile kaygılı bağlanma arasında ($r=-,204$; $p<0,01$) olumsuz düşük ilişki tespit edilmiştir. Bulgu benlik saygısı yükseldikçe üniversite öğrencilerinde kaygılı bağlanma düzeylerinin azaldığı anlamına gelmektedir.

Tablo 4.2: Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddet ve Alt Boyutlarının Benlik Saygısı Üzerindeki Çoklu Regresyon Analizi

Model	Standardize Edilmemiş Katsayılar		Standardize Katsayılar	t değeri	p
	B	Std Hata	Beta		
Bağımsız Değişken	B	Std Hata	Beta		
Sabit	1,118	,114		5,208	,000
Genel Şiddet	,199	,107	,301	2,109	,012
Fiziksel Şiddet	,174	,099	,254	1,947	,019
Ekonomik Şiddet	,187	,124	,318	3,007	,007
Duygusal Şiddet	,109	,067	,297	2,113	,011
Cinsel Şiddet	,094	,033	,147	1,674	,028
R=,641	R ² =0,408	Düzeltilmiş R ² =0,392;			
F=21,602	p<0,05;	Bağımlı Değişken = Benlik Saygısı			

Tablo 4.2’de kurulan regresyon analizinde üniversite öğrencilerinde flört şiddeti ve alt boyutları benlik saygısının %39,2’sini bağımsız değişkenler olarak açıklandığı bulunmuştur. Flört şiddeti genel boyutunun ($p=0,000<0,05$), genel şiddet boyutu ($p=0,012<0,05$), fiziksel şiddet boyutu ($p=0,019<0,05$), ekonomik şiddet boyutu ($p=0,007<0,05$), duygusal şiddet boyutu ($p=0,011<0,05$) ve cinsel şiddet boyutu ($p=0,028<0,05$) benlik saygısı üzerinde yordanabilir etki oluşturduğu görülmüştür.

Tablo 4.3: Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddet ve Alt Boyutlarının Bağlanma Stilleri Üzerindeki Çoklu Regresyon Analizi

Model	Standardize Edilmemiş Katsayılar		Standardize Katsayılar	t değeri	p
	B	Std Hata	Beta		
Sabit	2,018	,167		3,037	,017
Genel Şiddet	,341	,122	,441	,667	,136
Fiziksel Şiddet	,212	,148	,314	1,991	,042
Ekonomik Şiddet	,166	,104	,269	,898	,110
Duygusal Şiddet	,097	,080	,134	2,360	,031
Cinsel Şiddet	,106	,061	,078	,701	,119
R=,428	R ² =0,218	Düzeltilmiş R ² =0,199;			
F=2,197	p<0,05;	Bağımlı Değişken = Bağlanma Stilleri			

Tablo 4.3'te kurulan regresyon analizinde üniversite öğrencilerinde flört şiddeti ve alt boyutları bağlanma stillerinin %19,9'unu bağımsız değişkenler olarak açıkladığı bulunmuştur. Flört şiddeti genel boyutunun ($p=0,017<0,05$), fiziksel şiddet boyutu ($p=0,042<0,05$) ve duygusal şiddet boyutu ($p=0,031<0,05$) bağlanma stilleri üzerinde yordanabilir etki oluşturduğu görülmüştür. Fakat Flört şiddeti genel, ekonomik ve cinsel şiddet alt boyutlarının bağlanma stilleri üzerinde herhangi bir anlamlı etki oluşturmadığı bulgulanmıştır.

Tablo 4.4: Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri ve Alt Boyutlarının Benlik Saygısı Üzerindeki Çoklu Regresyon Analizi

Model	Standardize Edilmemiş Katsayılar		Standardize Katsayılar	t değeri	p
Bağımsız Değişken	B	Std Hata	Beta		
Sabit	1,611	,210		7,631	,000
Güvenli	,241	,189	,231	4,631	,004
Kaçıngan	,198	,123	,174	1,097	,052
Kaygılı	,112	,093	,087	1,469	,047

R=,589 R² =0,327 Düzeltilmiş R²=0,314;
F=8,481 p<0,05; Bağımlı Değişken = Benlik Saygısı

Tablo 4.4'te kurulan regresyon analizinde üniversite öğrencilerinde bağlanma stilleri ve alt boyutları benlik saygısının %31,4'ünü bağımsız değişkenler olarak açıkladığı bulunmuştur. Bağlanma stilleri genel boyutunun (p=0,000<0,05), güvenli bağlanma boyutu (p=0,004<0,05) ve kaygılı bağlanma boyutu (p=0,047<0,05) benlik saygısı üzerinde yordanabilir etki oluşturduğu görülmüştür. Fakat bağlanma stilleri kaçıngan bağlanma alt boyutunun benlik saygısı üzerinde herhangi bir anlamlı etki oluşturmadığı bulgulanmıştır.

Tablo 4.5: Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygısı Düzeylerinin Bağlanma Stilleri Üzerindeki Basit Regresyon Analizi

Model	Standardize Edilmemiş Katsayılar		Standardize Katsayılar	t değeri	p
Bağımsız Değişken	B	Std Hata	Beta		
Benlik Saygısı	1,457	,375	,342	6,214	,008

R=,691 R² =0,547 Düzeltilmiş R²=0,534
F=10,413 p<0,05 Bağımlı değişken = Bağlanma Stilleri

Tablo 4.5'e göre kurulan regresyon modelinde benlik saygısı bağlanma düzeyinin %53,4'ünü açıkladığı görülmüştür. Üniversite öğrencilerinde benlik saygısının bağlanma üzerinde ($p=0,008<0,05$) yordanabilir etki oluşturduğu görülmüştür.

Tablo 4.6: Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygısı Düzeylerinin Flört Şiddeti Üzerindeki Basit Regresyon Analizi

Model	Standardize Edilmemiş Katsayılar		Standardize Katsayılar	t değeri	p
Bağımsız Değişken	B	Std Hata	Beta		
Benlik Saygısı	1,307	,214	,386	1,927	,049
R=,472	R ² =0,289	Düzeltilmiş R ² =0,278			
F=5,108	p<0,05	Bağımlı değişken = Flört Şiddeti			

Tablo 4.6'ya göre kurulan regresyon modelinde benlik saygısı flört şiddet düzeyinin %27,8'ini açıkladığı görülmüştür. Üniversite öğrencilerinde benlik saygısının flört şiddeti üzerinde ($p=0,049<0,05$) yordanabilir etki oluşturduğu görülmüştür.

4.2. Gruplar Arası Karşılaştırmalar

Tablo 4.7: Cinsiyete Göre Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti, Benlik Saygısı ve Bağlanma Stilleri İle Alt Boyutlarında Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	Ort.	ss	t	P
Genel Şiddet	Kadın	112	15,12	,85	1,414	,057
	Erkek	88	15,08	,32		
Fiziksel Şiddet	Kadın	112	14,34	,36	2,239	,013
	Erkek	88	15,74	,96		
Ekonomik Şiddet	Kadın	112	15,59	,96	2,597	,008
	Erkek	88	14,36	,00		
Duygusal Şiddet	Kadın	112	19,77	,47	,694	,737
	Erkek	88	19,24	,24		
Cinsel Şiddet	Kadın	112	24,41	,74	-,712	,601
	Erkek	88	25,63	,36		
Benlik Saygısı	Kadın	112	31,30	,62	3,344	,000
	Erkek	88	32,47	,54		
Bağlanma Genel	Kadın	112	67,96	,68	-1,617	,051
	Erkek	88	66,74	,35		
Güvenli Bağlanma	Kadın	112	28,36	,47	1,027	,097
	Erkek	88	29,52	,35		
Kaçınan Bağlanma	Kadın	112	27,32	,96	1,469	,055
	Erkek	88	29,38	,45		
Kaygılı Bağlanma	Kadın	112	20,20	,62	2,217	,014
	Erkek	88	19,62	,42		

Tablo 4.7 incelendiğinde cinsiyet değişkenine göre üniversite öğrencilerinin flört şiddeti, benlik saygısı ve bağlanma stilleri bulgularına göre fiziksel şiddet ($t=2,239$;

$p < 0,05$), ekonomik şiddet ($t=2,597$; $p < 0,05$), benlik saygısı ($t=3,344$; $p < 0,05$) ve kaygılı bağlanma ($t=2,217$; $p < 0,05$) cinsiyet üzerinde önemli yordayıcılar olarak görülmektedir.

Tablo 4.7'ye göre, erkeklerin fiziksel şiddet puan ortalamalarının (15,74) kadınların fiziksel şiddet puan ortalamasından (14,34) yüksektir. Benzer olarak erkeklerin benlik saygısı puan ortalamalarının (32,47) kadınların benlik saygısı puan ortalamasından (31,30) yüksektir.

Kadınların ekonomik şiddet puan ortalamalarının (15,59) erkeklerin ekonomik şiddet puan ortalamalarından (14,36) yüksektir. Aynı şekilde kadınların kaygılı bağlanma puan ortalamalarının (20,20) erkeklerin kaygılı bağlanma puan ortalamasından (19,62) yüksektir.

Tablo 4.8: Romantik İlişkilerde Şiddete Maruz Kalma Durumuna Göre Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti, Benlik Saygısı ve Bağlanma Stilleri İle Alt Boyutlarında Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

	Şiddete Maruz Kalma	N	Ort.	ss	t	P
Genel Şiddet	Evet	87	16,07	,36	3,618	,003
	Hayır	113	15,19	,14		
Fiziksel Şiddet	Evet	87	15,37	,67	3,011	,009
	Hayır	113	14,31	,61		
Ekonomik Şiddet	Evet	87	15,99	,48	1,978	,044
	Hayır	113	15,12	,96		
Duygusal Şiddet	Evet	87	20,39	,74	2,429	,021
	Hayır	113	20,01	,56		
Cinsel Şiddet	Evet	87	25,87	,48	2,102	,025
	Hayır	113	25,27	,22		
Benlik Saygısı	Evet	87	30,37	,09	-1,892	,046
	Hayır	113	31,89	,79		
Bağlanma Genel	Evet	87	68,99	,45	,994	,124
	Hayır	113	68,54	,19		
Güvenli Bağlanma	Evet	87	27,59	,24	-2,008	,030
	Hayır	113	28,21	,89		
Kaçınan Bağlanma	Evet	87	27,66	,56	1,592	,051
	Hayır	113	27,48	,67		
Kaygılı Bağlanma	Evet	87	19,87	,29	1,994	,042
	Hayır	113	19,23	,30		

Tablo 4.8 incelendiğinde şiddete maruz kalma değişkenine göre üniversite öğrencilerinin flört şiddeti, benlik saygısı ve bağlanma stilleri bulgularına göre genel

şiddet ($t=3,618$; $p<0,05$), fiziksel şiddet ($t=3,011$; $p<0,05$), ekonomik şiddet ($t=1,978$; $p<0,05$), duygusal şiddet ($t=2,429$; $p<0,05$), cinsel şiddet ($t=2,102$; $p<0,05$), benlik saygısı ($t=-1,892$; $p<0,05$), güvenli bağlanma ($t=-2,008$; $p<0,05$) ve kaygılı bağlanma ($t=1,994$; $p<0,05$) şiddete maruz kalma üzerinde etkin yordayıcılar olarak bulunmuştur.

Tablo 4.8 incelendiğinde, şiddete maruz kalan katılımcıların genel şiddet puan ortalamalarının (15,37) şiddete maruz kalmayan katılımcıların genel şiddet puan ortalamasından (15,19) anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir. Benzer olarak şiddete maruz kalan katılımcıların fiziksel şiddet puan ortalamalarının (16,07) şiddete maruz kalmayan katılımcıların fiziksel şiddet puan ortalamasından (14,31) anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir. Benzer olarak şiddete maruz kalan katılımcıların ekonomik şiddet puan ortalamalarının (15,99) şiddete maruz kalmayan katılımcıların ekonomik şiddet puan ortalamasından (15,12) anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir. Aynı şekilde şiddete maruz kalan katılımcıların duygusal şiddet puan ortalamalarının (20,39) şiddete maruz kalmayan katılımcıların duygusal şiddet puan ortalamasından (20,01) anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir. Benzer şekilde şiddete maruz kalan katılımcıların cinsel şiddet puan ortalamalarının (25,87) şiddete maruz kalmayan katılımcıların cinsel şiddet puan ortalamasından (25,27) anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir. Son olarak şiddete maruz kalan katılımcıların kaygılı bağlanma puan ortalamalarının (19,87) şiddete maruz kalmayan katılımcıların kaygılı bağlanma puan ortalamasından (19,23) anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir.

Farklı şekilde şiddete maruz kalmayan katılımcıların benlik saygısı puan ortalamalarının (31,89) şiddete maruz kalan katılımcıların benlik saygısı puan ortalamalarından (30,37) anlamlı olarak daha yüksek olduğu bulunmuştur. Aynı şekilde şiddete maruz kalmayan katılımcıların güvenli bağlanma puan ortalamalarının (28,21) şiddete maruz kalan katılımcıların güvenli bağlanma puan ortalamalarından (27,59) anlamlı olarak daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 4.9: Romantik İlişkilerde Şiddete Başvurma Durumuna Göre Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti, Benlik Saygısı ve Bağlanma Stilleri İle Alt Boyutlarında Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

	Şiddete Başvurma	N	Ort.	ss	t	P
Genel Şiddet	Evet	63	15,98	,64	4,201	,012
	Hayır	137	15,27	,55		
Fiziksel Şiddet	Evet	63	16,37	,91	2,896	,037
	Hayır	137	15,13	,83		
Ekonomik Şiddet	Evet	63	17,29	,49	1,543	,050
	Hayır	137	15,19	,55		
Duygusal Şiddet	Evet	63	19,33	,70	3,011	,029
	Hayır	137	19,11	,19		
Cinsel Şiddet	Evet	63	24,34	,34	1,007	,068
	Hayır	137	25,80	,58		
Benlik Saygısı	Evet	63	31,63	,92	-2,258	,043
	Hayır	137	32,47	1,97		
Bağlanma Genel	Evet	63	67,28	,73	1,117	,075
	Hayır	137	68,51	,27		
Güvenli Bağlanma	Evet	63	27,78	,80	-,574	,218
	Hayır	137	26,63	,56		
Kaçınan Bağlanma	Evet	63	26,34	,38	,237	,861
	Hayır	137	28,71	,61		
Kaygılı Bağlanma	Evet	63	19,68	,85	1,387	,057
	Hayır	137	20,54	,49		

Tablo 4.9 incelendiğinde şiddete başvurma değişkenine göre üniversite öğrencilerinin flört şiddeti, benlik saygısı ve bağlanma stilleri bulgularına göre genel şiddet ($t=4,201$;

$p < 0,05$), fiziksel şiddet ($t=2,896$; $p < 0,05$), ekonomik şiddet ($t=1,543$; $p < 0,05$), duygusal şiddet ($t=3,011$; $p < 0,05$) ve benlik saygısı ($t=-2,258$; $p < 0,05$) şiddete başvurma üzerinde yordayıcı etkisi bulunmaktadır.

Tablo 4.9 incelendiğinde, şiddete başvuran katılımcıların genel şiddet puan ortalamalarının (15,98) şiddete başvurmeyan katılımcıların genel şiddet puan ortalamasından (15,27) anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir. Benzer olarak şiddete başvuran katılımcıların fiziksel şiddet puan ortalamalarının (16,37) şiddete başvurmeyan katılımcıların fiziksel şiddet puan ortalamasından (15,13) anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir. Benzer olarak şiddete başvuran katılımcıların ekonomik şiddet puan ortalamalarının (17,29) şiddete başvurmeyan katılımcıların ekonomik şiddet puan ortalamasından (15,19) anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir. Son olarak şiddete başvuran katılımcıların duygusal şiddet puan ortalamalarının (19,33) şiddete başvurmeyan katılımcıların duygusal şiddet puan ortalamasından (19,11) anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir.

Farklı şekilde şiddete başvurmeyan katılımcıların benlik saygısı puan ortalamalarının (32,47) şiddete başvuran katılımcıların benlik saygısı puan ortalamalarından (31,63) anlamlı olarak daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 4.10: Ebeveyn Medeni Durumlarına Göre Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti, Benlik Saygısı ve Bağlanma Stilleri İle Alt Boyutlarında Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

	Ebeveyn Medeni Durum	N	Ort.	ss	t	P
Genel Şiddet	Evli	162	15,38	,21	3,487	,018
	Boşanmış/Ayrılı	38	16,51	,47		
Fiziksel Şiddet	Evli	162	15,31	,45	,469	,237
	Boşanmış/Ayrılı	38	16,98	,65		
Ekonomik Şiddet	Evli	162	16,13	,73	2,234	,038
	Boşanmış/Ayrılı	38	16,75	,21		
Duygusal Şiddet	Evli	162	19,17	,87	3,604	,016
	Boşanmış/Ayrılı	38	20,83	,36		
Cinsel Şiddet	Evli	162	23,81	,42	,519	,224
	Boşanmış/Ayrılı	38	25,14	,87		
Benlik Saygısı	Evli	162	31,41	,24	4,126	,009
	Boşanmış/Ayrılı	38	30,77	,37		
Bağlanma Genel	Evli	162	67,22	,68	3,301	,023
	Boşanmış/Ayrılı	38	67,49	,34		
Güvenli Bağlanma	Evli	162	27,01	,41	2,618	,029
	Boşanmış/Ayrılı	38	26,69	,67		
Kaçınan Bağlanma	Evli	162	26,30	,19	1,014	,057
	Boşanmış/Ayrılı	38	27,82	,27		
Kaygılı Bağlanma	Evli	162	18,12	,59	2,517	,031
	Boşanmış/Ayrılı	38	19,97	,77		

Tablo 4.10 incelendiğinde ebeveyn medeni durum değişkenine göre üniversite öğrencilerinin flört şiddeti, benlik saygısı ve bağlanma stilleri bulgularına göre genel

şiddet ($t=3,487$; $p<0,05$), ekonomik şiddet ($t=2,234$; $p<0,05$), duygusal şiddet ($t=3,604$; $p<0,05$), benlik saygısı ($t=4,126$; $p<0,05$), bağlanma genel ($t=3,301$; $p<0,05$), güvenli bağlanma ($t=2,618$; $p<0,05$) ve kaygılı bağlanma ($t=2,517$; $p<0,05$) ebeveyn medeni durumuna göre yordandığıdır.

Tablo 29 incelendiğinde, ebeveyn medeni durumu boşanmış/ayrı olan katılımcıların genel şiddet puan ortalamalarının (16,51) ebeveyn medeni durumu evli olan katılımcıların genel şiddet puan ortalamasından (15,38) anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir. Benzer şekilde ebeveyn medeni durumu boşanmış/ayrı olan katılımcıların ekonomik şiddet puan ortalamalarının (16,75) ebeveyn medeni durumu evli olan katılımcıların ekonomik şiddet puan ortalamasından (16,13) anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir. Aynı şekilde ebeveyn medeni durumu boşanmış/ayrı olan katılımcıların duygusal şiddet puan ortalamalarının (20,83) ebeveyn medeni durumu evli olan katılımcıların duygusal şiddet puan ortalamasından (19,17) anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir. Aynı şekilde ebeveyn medeni durumu boşanmış/ayrı olan katılımcıların bağlanma puan ortalamalarının (67,49) ebeveyn medeni durumu evli olan katılımcıların bağlanma puan ortalamasından (67,22) anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir. Son olarak ebeveyn medeni durumu boşanmış/ayrı olan katılımcıların kaygılı bağlanma puan ortalamalarının (19,97) ebeveyn medeni durumu evli olan katılımcıların kaygılı bağlanma puan ortalamasından (18,12) anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir.

Farklı şekilde ebeveyn medeni durumu evli olan katılımcıların benlik saygısı puan ortalamalarının (31,41) ebeveyn medeni durumu boşanmış/ayrı olan katılımcıların benlik saygısı puan ortalamasından (30,77) anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir. Son olarak ebeveyn medeni durumu evli olan katılımcıların güvenli bağlanma puan ortalamalarının (27,01) ebeveyn medeni durumu boşanmış/ayrı olan katılımcıların güvenli bağlanma puan ortalamasından (26,69) anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 4.11: Aile Tipine Göre Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti, Benlik Saygısı ve Bağlanma Stilleri İle Alt Boyutları Arasındaki Anova Analizi

	Aile Tipi	N	Ort.	ss	F	P
Genel Şiddet	Çekirdek Aile	77	15,36	,73	,679	,127
	Geniş Aile	84	14,69	,81		
	Parçalanmış Aile	38	15,54	,32		
Fiziksel Şiddet	Çekirdek Aile	77	16,41	,42	3,381	,016
	Geniş Aile	84	15,74	,56		
	Parçalanmış Aile	38	16,61	,35		
Ekonomik Şiddet	Çekirdek Aile	77	16,18	,71	2,397	,027
	Geniş Aile	84	16,21	,82		
	Parçalanmış Aile	38	16,94	,64		
Duygusal Şiddet	Çekirdek Aile	77	19,35	,86	,391	,211
	Geniş Aile	84	20,41	,32		
	Parçalanmış Aile	38	19,63	,45		
Cinsel Şiddet	Çekirdek Aile	77	24,45	,39	,187	,347
	Geniş Aile	84	24,74	,79		
	Parçalanmış Aile	38	25,22	,45		
Benlik Saygısı	Çekirdek Aile	77	31,36	1,35	1,961	,050
	Geniş Aile	84	30,41	1,95		
	Parçalanmış Aile	38	30,96	1,75		
Bağlanma Genel	Çekirdek Aile	77	69,34	1,52	1,877	,054
	Geniş Aile	84	68,87	1,96		
	Parçalanmış Aile	38	68,81	1,63		
Güvenli Bağlanma	Çekirdek Aile	77	19,22	,35	,421	,234
	Geniş Aile	84	20,14	,81		
	Parçalanmış Aile	38	19,31	,63		
Kaçınan Bağlanma	Çekirdek Aile	77	27,41	,42	,974	,103
	Geniş Aile	84	27,26	,69		
	Parçalanmış Aile	38	28,34	,41		
Kaygılı Bağlanma	Çekirdek Aile	77	18,41	,38	2,647	,020
	Geniş Aile	84	19,16	,57		
	Parçalanmış Aile	38	19,27	,41		

Tablo 4.11 incelendiğinde aile tipi değişkenine göre üniversite öğrencilerinin flört şiddeti, benlik saygısı ve bağlanma stilleri bulgularına göre fiziksel şiddet ($f=3,381$; $p<0,05$), ekonomik şiddet ($f=2,397$; $p<0,05$), benlik saygısı ($f=1,961$; $p<0,05$) ve kaygılı bağlanma ($f=2,647$; $p<0,05$) aile tipi değişkeninin yordamaktadır. Analiz sonrası yapılan post-hoc analizine göre;

‘Fiziksel Şiddet’ için; ‘Parçalanmış Aile’ ile ‘Çekirdek Aile’ aile tipi arasında ($p=0,006^*$; $p<.05$) ilişki vardır. Buna göre parçalanmış aile tipine sahip üniversite öğrencilerinde fiziksel şiddet düzeyleri çekirdek aile tipindeki üniversite öğrencilerine göre anlamlı olarak daha yüksektir.

‘Ekonomik Şiddet’ için; ‘Parçalanmış Aile’ ile ‘Geniş Aile’ aile tipi arasında ($p=0,042^*$; $p<.05$) ilişki vardır. Buna göre parçalanmış aile tipine sahip üniversite öğrencilerinde ekonomik şiddet düzeyleri geniş aile tipindeki üniversite öğrencilerine göre anlamlı olarak daha yüksektir.

‘Benlik Saygısı’ için; ‘Çekirdek Aile’ ile ‘Parçalanmış Aile’ aile tipi arasında ($p=0,050^*$; $p<.05$) ilişki vardır. Buna göre çekirdek aile tipine sahip üniversite öğrencilerinde benlik saygısı düzeyleri parçalanmış aile tipindeki üniversite öğrencilerine göre anlamlı olarak daha yüksektir.

‘Kaygılı Bağlanma’ için; ‘Parçalanmış Aile’ ile ‘Geniş Aile’ aile tipi arasında ($p=0,022^*$; $p<.05$) ilişki vardır. Buna göre parçalanmış aile tipine sahip üniversite öğrencilerinde kaygılı bağlanma düzeyleri geniş aile tipindeki üniversite öğrencilerine göre anlamlı olarak daha yüksektir.

Tablo 4.12: Sigara Kullanma Durumuna Göre Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti, Benlik Saygısı ve Bağlanma Stilleri İle Alt Boyutlarında Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

	Sigara Kullanma	N	Ort.	ss	t	P
Genel Şiddet	Evet	156	15,12	,85	1,099	,086
	Hayır	44	15,08	,34		
Fiziksel Şiddet	Evet	156	14,34	,33	,135	,879
	Hayır	44	15,74	,93		
Ekonomik Şiddet	Evet	156	15,59	,96	2,427	,034
	Hayır	44	15,36	,39		
Duygusal Şiddet	Evet	156	19,77	,41	,596	,647
	Hayır	44	20,24	,21		
Cinsel Şiddet	Evet	156	22,41	,71	,677	,501
	Hayır	44	24,63	,33		
Benlik Saygısı	Evet	156	30,30	1,24	4,347	,004
	Hayır	44	31,47	1,44		
Bağlanma Genel	Evet	156	66,12	1,68	1,402	,056
	Hayır	44	67,74	1,35		
Güvenli Bağlanma	Evet	156	20,36	,45	1,096	,087
	Hayır	44	21,52	,34		
Kaçınan Bağlanma	Evet	156	29,32	,93	1,896	,041
	Hayır	44	29,38	,48		
Kaygılı Bağlanma	Evet	156	19,20	,64	1,642	,048
	Hayır	44	20,62	,41		

Tablo 4.12 incelendiğinde sigara kullanma değişkenine göre üniversite öğrencilerinin flört şiddeti, benlik saygısı ve bağlanma stilleri bulgularına göre ekonomik şiddet

($t=2,427$; $p<0,05$), benlik saygısı ($t=4,347$; $p<0,05$), kaçınan bağlanma ($t=1,896$; $p<0,05$) ve kaygılı bağlanma ($t=1,642$; $p<0,05$) sigara kullanımını yordamaktadır.

Tabloya göre sigara kullananların ekonomik şiddet puan ortalamalarının ($15,59$) sigara kullanmayanlardan ($15,36$) yüksektir.

Farklı şekilde sigara kullanmayanların benlik saygısı puan ortalamalarının ($31,47$) sigara kullananlardan ($30,30$) yüksektir. Benzer şekilde sigara kullanmayan katılımcıların kaçınan bağlanma puan ortalamalarının ($29,38$) sigara kullanan katılımcıların kaçınan bağlanma puan ortalamasından ($29,32$) anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir. Son olarak sigara kullanmayan katılımcıların kaygılı bağlanma puan ortalamalarının ($20,62$) sigara kullanan katılımcıların kaygılı bağlanma puan ortalamasından ($19,20$) anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 4.13: Alkol Kullanma Durumuna Göre Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti, Benlik Saygısı ve Bağlanma Stilleri İle Alt Boyutlarında Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

	Alkol Kullanma	N	Ort.	ss	t	P
Genel Şiddet	Evet	91	16,01	,80	3,213	,011
	Hayır	109	15,21	,61		
Fiziksel Şiddet	Evet	91	14,96	,71	1,006	,128
	Hayır	109	15,32	,31		
Ekonomik Şiddet	Evet	91	15,41	,37	1,464	,089
	Hayır	109	15,00	,42		
Duygusal Şiddet	Evet	91	19,41	,36	,791	,317
	Hayır	109	18,12	,71		
Cinsel Şiddet	Evet	91	24,74	,95	,692	,425
	Hayır	109	25,41	,43		
Benlik Saygısı	Evet	91	30,21	,89	2,573	,036
	Hayır	109	30,94	1,25		
Bağlanma Genel	Evet	91	66,10	1,41	2,507	,040
	Hayır	109	66,11	1,44		
Güvenli Bağlanma	Evet	91	19,74	,63	1,579	,076
	Hayır	109	18,00	,71		
Kaçınan Bağlanma	Evet	91	28,37	,61	1,524	,080
	Hayır	109	29,21	,32		
Kaygılı Bağlanma	Evet	91	19,74	,81	,873	,635
	Hayır	109	19,85	,74		

Tablo 4.13 incelendiğinde alkol kullanma değişkenine göre üniversite öğrencilerinin flört şiddeti, benlik saygısı ve bağlanma stilleri bulgularına göre genel şiddet ($t=3,213$;

$p<0,05$), benlik saygısı ($t=2,573$; $p<0,05$) ve bağlanma genel ($t=2,507$; $p<0,05$) alkol kullanımını yordamaktadır.

Tabloya göre, alkol kullananların genel şiddet puan ortalamalarının (16,01) alkol kullanmayanlardan (15,21) yüksektir.

Farklı şekilde alkol kullanmayan katılımcıların benlik saygısı puan ortalamalarının (30,94) alkol kullanan katılımcıların benlik saygısı puan ortalamasından (30,21) anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir. Benzer şekilde alkol kullanmayan katılımcıların bağlanma genel puan ortalamalarının (66,11) alkol kullanan katılımcıların bağlanma genel puan ortalamasından (66,10) anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 4.14: En Uzun Romantik İlişki Süresi Durumuna Göre Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti, Benlik Saygısı ve Bağlanma Stilleri İle Alt Boyutları Arasındaki Anova Analizi

	En Uzun İlişki Süresi	N	Ort.	ss	F	P
Genel Şiddet	0-6 Ay	64	15,48	,25	1,214	,085
	6 Ay - 1 Yıl	68	15,52	,22		
	1-3 Yıl	68	15,99	,42		
Fiziksel Şiddet	0-6 Ay	64	15,57	,44	,682	,795
	6 Ay - 1 Yıl	68	16,40	,49		
	1-3 Yıl	68	15,69	,34		
Ekonomik Şiddet	0-6 Ay	64	15,56	,42	,712	,612
	6 Ay - 1 Yıl	68	15,37	,57		
	1-3 Yıl	68	15,75	,61		
Duygusal Şiddet	0-6 Ay	64	19,70	,49	,509	,904
	6 Ay - 1 Yıl	68	19,54	,40		
	1-3 Yıl	68	19,91	,41		
Cinsel Şiddet	0-6 Ay	64	24,26	,60	1,009	,201
	6 Ay - 1 Yıl	68	24,14	,65		
	1-3 Yıl	68	24,87	,59		
Benlik Saygısı	0-6 Ay	64	31,59	,30	3,293	,040
	6 Ay - 1 Yıl	68	31,56	,32		
	1-3 Yıl	68	31,04	,29		
Bağlanma Genel	0-6 Ay	64	67,75	,33	2,907	,048
	6 Ay - 1 Yıl	68	67,70	,35		
	1-3 Yıl	68	67,41	,33		
Güvenli Bağlanma	0-6 Ay	64	27,49	,68	1,719	,063
	6 Ay - 1 Yıl	68	27,57	,55		
	1-3 Yıl	68	28,09	,69		
Kaçınan Bağlanma	0-6 Ay	64	27,33	,68	1,194	,107
	6 Ay - 1 Yıl	68	27,29	,52		
	1-3 Yıl	68	27,14	,61		
Kaygılı Bağlanma	0-6 Ay	64	20,92	,71	1,308	,086
	6 Ay - 1 Yıl	68	19,94	,72		
	1-3 Yıl	68	20,18	,70		

Tablo 4.14 incelendiğinde en uzun romantik ilişki süresi değişkenine göre üniversite öğrencilerinin flört şiddeti, benlik saygısı ve bağlanma stilleri bulgularına göre benlik saygısı ($f=3,293$; $p<0,05$) ve bağlanma stilleri ($f=2,907$; $p<0,05$) en uzun romantik ilişki süresini yordamaktadır. Analiz sonrası yapılan post-hoc analizine göre;

‘Benlik Saygısı’ için; ‘0-6 Ay’ ile ‘6 Ay 1 Yıl’ romantik ilişki süreleri arasında ($p=0,042^*$; $p<0,05$) ilişki vardır. Buna göre 0-6 ay arası romantik ilişki seviyesindeki

üniversite öğrencilerinde benlik saygısı düzeyleri 6 ay – 1 yıl arası romantik ilişki seviyesindeki üniversite öğrencilerine göre anlamlı olarak daha yüksektir.

‘Bağlanma Genel’ için; ‘0-6 Ay’ ile ‘1-3 Yıl’ romantik ilişki süreleri arasında ($p=0,050^*$; $p<.05$) ilişki vardır. Buna göre 0-6 ay arası romantik ilişki seviyesindeki üniversite öğrencilerinde bağlanma düzeyleri 1-3 yıl arası romantik ilişki seviyesindeki üniversite öğrencilerine göre anlamlı olarak daha yüksektir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgular ilgili literatür ışığında tartışılmıştır. İlgili alanyazında ele alınan üç değişkenin birlikte incelendiği bir araştırma olmaması nedeniyle tek veya iki değişken arasındaki ilişki incelenmiştir.

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin benlik saygısı ve bağlanma biçimleri ile arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca demografik değişkenlere göre üniversite öğrencilerindeki flört şiddetinin, benlik saygısı ve bağlanma biçimleri düzeyleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığı da incelenmiştir.

Çalışmada üniversite öğrencilerinde flört şiddeti ve alt boyutlarının benlik saygısını etkilediği ve flört şiddeti alt boyutları ile benlik saygısı arasında ilişki olduğu görülmektedir. Araştırma kapsamında genel şiddet ve cinsel şiddet ile benlik saygısı arasında negatif yönlü orta derecede ilişki olduğu bulunmuştur. Aynı şekilde fiziksel, ekonomik ve duygusal şiddet ile benlik saygısı arasında negatif yönlü düşük derecede ilişki tespit edilmiştir. Korelasyon analizi bulgularına göre flört şiddet durumu arttıkça üniversite öğrencilerinde benlik saygısı düzeylerinin azaldığı anlamına gelmektedir. Araştırmamızla benzer sonuçlara Yıldırım (2016) tarafından yapılan çalışmada da ulaşılmıştır. Araştırmada bireylerdeki benlik saygısı düzeyi ile flört şiddeti arasında negatif yönlü ilişki tespit edilmiştir. Yine Shaw (2009) tarafından yapılan çalışmada da benlik saygısı arttıkça bireylerde flört şiddeti davranışlarının azaldığını bulgulamıştır. Mermertaş (2020) tarafından üniversite öğrencilerinde flört şiddeti, depresyon ve benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi çalışmasında da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırmada üniversite öğrencilerinde benlik saygısı ile flört şiddeti arasında negatif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur. Yine Yolcu (2019) tarafından üniversite öğrencilerinde flört şiddeti: Benlik saygısı, algılanan ilişki özyeterliliği ve bağlanma biçimlerinin rolü çalışmasında da benlik saygısı ile flört şiddeti arasında anlamlı ilişki bulgulamıştır. Araştırmada bireylerin flört şiddetine yönelik tutumlarının artmasıyla benlik saygısı düzeylerinin azaldığı tespit edilmiştir. Kılınçer (2012) tarafından üniversite öğrencilerinde romantik ilişkilerindeki algılanan şiddet durumlarını belirlemeye yönelik yapmış olduğu araştırmasında da benlik saygısı ile flört şiddeti arasında ilişki tespit etmiştir. Araştırmada benlik saygısı düşük olan üniversite öğrencilerinin benlik saygısı yüksek olan üniversite öğrencilerine göre flört

şiddetine başvurma sıklığının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yine benzer şekilde Bakır (2019) tarafından romantik ilişkilerde siber flört istismarının beden imgesi ve benlik saygısıyla ilişkisi araştırmasında da romantik ilişkilere yansıyan şiddet istismarının benlik saygısı üzerinde yordayıcı etkiye sahip olduğu bulunmuştur. Sabancıoğulları ve arkadaşları (2016) tarafından hemşirelik bölümü öğrencileriyle yapılan bir çalışmada da hemşirelik bölümü öğrencilerinde benlik saygısı arttıkça şiddete başvurma düzeylerinin azaldığı bulunmuştur. Sezer ve Sumbaş (2018) tarafından yapılan üniversite öğrencilerinin şiddeti kabul etme düzeylerini çeşitli açılardan inceleyen bir çalışmada da benlik saygısı düşük olan öğrencilerinin şiddeti uygulama olasılıklarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Marmara bölgesinde yer alan bir devlet üniversitesinde yapılan çalışmada da ilişkilerde ortaya çıkan şiddet durumları ile benlik saygısı arasında ilişki bulunmuştur. Araştırmamızdan elde edilen flört şiddetine ait alt boyutların benlik saygısı üzerinde anlamlı etkiye sahip olması bu ilişkiyi desteklemektedir. Bu sebeple ulaşılan bulgunun ilgili literatürle paralel olduğu gözlenmektedir.

Araştırma bulguları flört şiddeti alt boyutlarının bağlanma stilleri ve alt boyutlarına etki ettiğini, flört şiddeti ve bağlanma stilleri arasında ilişki olduğunu göstermektedir. Araştırma kapsamında genel, fiziksel, ekonomik ve duygusal şiddet ile güvenli bağlanma arasında negatif yönlü ilişki olduğu bulunmuştur. Aynı şekilde fiziksel ve cinsel şiddet ile kaçınan bağlanma arasında pozitif yönlü ilişki tespit edilmiştir. Benzer şekilde genel, fiziksel, ekonomik, duygusal ve cinsel şiddet ile kaygılı bağlanma arasında da pozitif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur. Son olarak fiziksel şiddet ile bağlanma genel boyutu arasında negatif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur. Korelasyon analizi bulgularına göre flört şiddet durumunda ortaya çıkan değişkenlik ile üniversite öğrencilerinde bağlanma düzeylerinde de değişiklikler meydana gelmektedir. Araştırmamızla benzer sonuçlara Yolcu (2019) tarafından yapılan çalışmada da ulaşılmıştır. Çalışmada bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasında ilişki bulunmuş korkulu ve kayıtsız bağlanmanın flört şiddetine karşı tutumu arttırdığı tespit edilmiştir. Yine benzer şekilde Henderson ve arkadaşları (2005)'nin yapmış olduğu çalışmada da güvenli bağlanmanın flört şiddetini düşürdüğü nitekim kaygılı ve kayıtsız bağlanmanın ise flört şiddeti üzerinde pozitif etkisi olduğunu bulgulamışlardır. Flört şiddetinin bağlanma üzerindeki etkisinin incelendiği başka bir çalışmada da flört şiddeti alt boyutlarının bağlanma stilleri ile ilişkili olduğu tespit

edilmiştir (Uysal Venema, 2018). Gümüş (2020) tarafından üniversite öğrencilerinin flört şiddeti, bağlanma biçimleri, aldatma eğilimi ve romantik yakınlık arasındaki ilişkinin incelenmesi araştırmasında da bağlanma stilleri ile flört şiddeti alt boyutları arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Araştırmada flört şiddeti genel, fizikseli ekonomik, duygusal ve cinsel boyutlarının kaygılı ve kaçınan bağlanmayı pozitif yönde, güvenli bağlanmayı ise negatif yönde yordadıkları tespit edilmiştir. Yine Ayhan (2020) tarafından flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutumun güvenli bağlanma ve anne babaya benzerlik ilişkisinin incelenmesi araştırmasında da flört şiddeti alt boyutlarının bağlanma stilleri üzerinde yordayıcı bir etkiye sahip olduğu bulunmuştur. Çocukluk çağı travması ve bağlanma stillerinin flört şiddeti ile ilişkisinin araştırıldığı bir araştırmada da kaygılı ve kaçınan bağlanma stiline sahip bireylerde flört şiddetine yönelim daha yüksek bulunmuştur (Yüce, 2019).

Çalışmada üniversite öğrencilerinde benlik saygısının bağlanma stilleri ve alt boyutlarını etkilediği ve benlik saygısı ile bağlanma stilleri arasında negatif yönlü ilişki olduğu görülmektedir. Araştırma kapsamında benlik saygısı ile güvenli bağlanma arasında negatif yönlü orta derecede ilişki olduğu bulunmuştur. Aynı şekilde benlik saygısı ile kaçınan bağlanma arasında negatif yönlü düşük derecede ilişki tespit edilmiştir. Son olarak benlik saygısı ile kaygılı bağlanma arasında da negatif yönlü düşük derecede ilişki tespit edilmiştir. Korelasyon analizi bulgularına göre benlik saygısı düzeyi arttıkça üniversite öğrencilerinde güvenli bağlanma düzeyleri artarken, kaygılı ve kaçınan bağlanma düzeylerinin ise azaldığı tespit edilmiştir. Araştırmamızla benzer sonuçlara Tepeli Temiz (2017) yaptığı çalışma sonucunda kaçınan bağlanma stiline benlik saygısının yordayıcı olduğunu bulgulamıştır. Bireylerdeki kaçınan bağlanma düzeyi artarken benlik saygısı düzeylerinin azaldığı bulunmuştur. Aynı şekilde Çokparlamış (2018)'ın yaptığı araştırmada da saplantılı bağlanma ve korkulu bağlanma stillerinin benlik saygısı üzerinde negatif yönlü anlamlı etki oluşturduğunu tespit etmiştir. Turanlı (2010) yaptığı çalışmada benlik saygısı düzeyi arttıkça bireylerde saplantılı bağlanma düzeyinin azaldığını bulgulamıştır. Yapılan başka bir araştırmada da kaygılı ve kaçınan bağlanma stillerine sahip bireylerde benlik saygısı düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir (Yaman, 2019). Yersel (2019) tarafından yapılan çalışmada güvenli bağlanmaya sahip olan çocukların benlik saygısı düzeyinin yüksek, korkulu bağlanma ve saplantılı bağlanma stillerine sahip olan çocukların benlik saygısı düzeylerinin daha düşük

olduğu saptanmıştır. Tutarel Kışlak ve Çavuşoğlu (2006) ise bağlanma stilleri ile benlik saygısı arasında anlamlı herhangi bir ilişki olmadığını saptamıştır. Bartholomew ve Horowitz (1991)'in Dörtlü Bağlanma Modeline göre benlik modelinin olumlu olması, bireyin başkalarının onayına ihtiyaç duymadığını, benlik saygısının yüksek olduğunu ve kendisinin değerli olduğunu düşündüğünü ifade etmektedir. Bu bağlanma modeline göre güvenli bağlanma stili ve kayıtsız bağlanma stiline sahip olan bireyler olumlu benlik, saplantılı bağlanma stili ve korkulu bağlanma stiline sahip bireyler ise olumsuz benlik modeli geliştirirler (Akt: Kaçar, 2021). Bartholomew ve Horowitz (1991) tarafından yapılan çalışmada güvenli bağlanan bireylerin benlik saygısı düzeyinin korkulu ve saplantılı bağlanan bireylerin benlik saygısı düzeyinden daha yüksek olduğu saptanmıştır. Griffin ve Bartholomew (1994) tarafından yapılan çalışmada olumlu benlik modelinin, bireylerin benlik algılarının olumlu olması ile ilişki olduğu bulunmuştur (Akt: Kaçar, 2021). Benlik saygısının bağlanma üzerinde etkiye sahip olduğu yönündeki bulgu bu ilişkiyi desteklemektedir. Elde edilen bulgunun ilgili literatür ile uyumlu olduğu gözlenmektedir.

Üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin benlik saygısı ve bağlanma stilleri ile arasındaki ilişki incelendiğinde cinsiyet açısından anlamlı fark olduğu gözlenmiştir. Uygulanan T testi analizine göre erkeklerin fiziksel şiddetten aldıkları puan ortalamaları kadınlara kıyasla anlamlı düzeyde yüksektir. Yine erkek katılımcıların benlik saygısından aldıkları puan ortalamalarının kadınlara kıyasla daha yüksek olduğu görülmüştür. Kadın katılımcıların ekonomik şiddetten aldıkları puanların ortalaması ise erkek katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksektir. Yine kadın katılımcılarda kaygılı bağlanma puan ortalamalarının erkeklere kıyasla daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Benzer sonuçlar Yıldırım (2016) tarafından yapılan çalışmada da gözlenmiştir. Buna göre erkek bireylerin fiziksel şiddet puanlarının kadınlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Mermertaş (2020) tarafından üniversite öğrencilerinde flört şiddeti, depresyon ve benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi çalışmasında da erkek bireylerin fiziksel şiddet puanları kadın bireylerden daha yüksek çıkmışken benzer şekilde erkek katılımcıların benlik saygısı puan ortalamalarının kadınlardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yolcu (2019) tarafından üniversite öğrencilerinde flört şiddeti: Benlik saygısı, algılanan ilişki özyeterliği ve bağlanma biçimlerinin rolü çalışmasında da erkek katılımcıların fiziksel şiddet ve benlik saygısı düzeyleri kadınlardan daha yüksek bulunmuştur. Aynı

araştırmada kadın katılımcıların ekonomik şiddet ve kaygılı puan ortalamaları da erkeklerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bakır (2019) tarafından yapılan araştırmada da erkeklerin benlik saygısı düzeylerinin kadınlardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sezer ve Sumbaş (2018) tarafından yapılan başka bir araştırmada da bireylerdeki fiziksel şiddetin erkeklerde kadınlara kıyasla daha yüksek olduğunu tam tersi şekilde de ekonomik şiddet düzeylerinin kadınlarda erkeklere kıyasla daha yüksek olduğu bulunmuştur. Çokparlamış (2018)'ın yaptığı araştırmada da kadın bireylerin kaygılı bağlanma düzeylerinin erkek bireylere oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Kaçar (2021) tarafından yapılan çalışmada da kaygılı bağlanma düzeyine sahip kadınların erkeklere kıyasla daha yüksek ilişkiye sahip olduğunu bulgulamıştır. Tutarel Kışlak ve Çavuşoğlu (2006) araştırmasında erkeklerin benlik saygısı düzeyi kadınlardan daha düşük düzeyde çıkmışken aynı araştırmada kadınların kaygılı bağlanma düzeylerinin erkeklere oranla daha yüksek olduğu bulunmuştur. Araştırma bulguları literatür ile ilişkili ve uyumlu çıkmıştır.

Üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin benlik saygısı ve bağlanma stilleri ile arasındaki ilişkiye bakıldığında şiddete maruz kalma değişkenine göre anlamlı farklar bulunmuştur. Yapılan t testi sonucuna göre flört şiddeti fiziksel, genel, ekonomik, duygusal ve cinsel şiddet boyutlarında şiddete maruz kalanların kalmayanlara göre daha yüksek ortalamaya sahip olduğu bulunmuştur. Aynı şekilde şiddete maruz kalan katılımcıların kaygılı bağlanma puan ortalamalarının şiddete maruz kalmayan katılımcıların kaygılı bağlanma puan ortalamasından anlamlı olarak yüksek olduğu görülmektedir. Farklı şekilde şiddete maruz kalmayan katılımcıların benlik saygısı puan ortadamarının şiddete maruz kalan katılımcıların benlik saygısı puan ortalamalarından anlamlı olarak daha yüksek olduğu bulunmuştur. Aynı şekilde şiddete maruz kalmayan katılımcıların güvenli bağlanma puan ortadamarının şiddete maruz kalan katılımcıların güvenli bağlanma puan ortalamalarından anlamlı olarak daha yüksek olduğu bulunmuştur. Araştırma bulgularıyla benzer sonuçlara Yıldırım (2016) tarafından yapılan çalışmada da flört şiddeti alt boyutlarının şiddete maruz kalanlarda daha yüksek ortalamaya sahip olduğunu bulmuştur. Mermertaş (2020) tarafından üniversite öğrencilerinde flört şiddeti, depresyon ve benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi çalışmasında da flört şiddeti alt boyutlarının şiddete maruz kalanlarda daha yüksek anlamlı ilişkiye sahip olduğu bulunmuştur. Aynı araştırmada şiddete maruz kalmayan bireylerde ise benlik saygısı düzeyleri şiddete

maruz kalanlara kıyasla daha yüksek anlamlı ilişki oluşturmuştur. Yolcu (2019) tarafından üniversite öğrencilerinde flört şiddeti: Benlik saygısı, algılanan ilişki özyeterliliği ve bağlanma biçimlerinin rolü çalışmasında da flört şiddeti alt boyutlarının şiddete maruz kalanlarda daha yüksek anlamlı etki oluşturduğu tespit edilmiştir. Aynı araştırmada benlik saygısı düzeyleri içinde şiddete maruz kalmayan bireylerde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Aynı araştırmada güvenli bağlanan bireylerde şiddete maruz kalma puanlarının daha düşük olduğu bulunmuştur. Çokparlamış (2018)'ın yaptığı araştırmada da şiddete maruz kalan bireylerde güvenli bağlanma düzeyleri maruz kalmayanlardan daha yüksek çıkmıştır. Ayhan (2020) tarafından flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutumun güvenli bağlanma ve anne babaya benzerlik ilişkisinin incelenmesi araştırmasında da güvenli bağlanan katılımcıların kaçınan ve kaygılı bağlanan katılımcılara göre daha düşük şiddete maruz kaldıkları tespit edilmiştir. Aynı araştırmada flört şiddeti alt boyutlarının şiddete maruz kalanlarda daha yüksek anlamlı etki oluşturduğu da ulunmuştur. Araştırma bulguları literatür ile ilişkili ve uyumlu çıkmıştır.

Üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin benlik saygısı ve bağlanma stilleri ile arasındaki ilişkiye bakıldığında şiddete başvurma değişkenine göre anlamlı farklar bulunmuştur. Yapılan t testi sonucuna göre flört şiddeti fiziksel, genel, ekonomik ve duygusal şiddet boyutlarında şiddete başvuranlarda başvurmayanlara göre daha yüksek ortalamaya sahip olduğu bulunmuştur. Farklı şekilde şiddete başvurmayan katılımcıların benlik saygısı puan ortadamarının şiddete başvuran katılımcıların benlik saygısı puan ortalamalarından anlamlı olarak daha yüksek olduğu bulunmuştur. Araştırma bulgularıyla benzer sonuçlara Yıldırım (2016) tarafından yapılan çalışmada da flört şiddeti alt boyutlarının şiddete başvuranlarda daha yüksek ortalamaya sahip olduğunu bulmuştur. Mermertaş (2020) tarafından üniversite öğrencilerinde flört şiddeti, depresyon ve benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi çalışmasında da flört şiddeti alt boyutlarının şiddete başvuranlarda daha yüksek anlamlı ilişkiye sahip olduğu bulunmuştur. Aynı araştırmada şiddete başvurmayan bireylerde benlik saygısı düzeyleri şiddete başvuranlara kıyasla daha yüksek anlamlı ilişki oluşturmuştur. Yolcu (2019) tarafından üniversite öğrencilerinde flört şiddeti: Benlik saygısı, algılanan ilişki özyeterliliği ve bağlanma biçimlerinin rolü çalışmasında da flört şiddeti alt boyutlarının şiddete başvuranlarda daha yüksek anlamlı etki oluşturduğu tespit edilmiştir. Aynı araştırmada benlik saygısı düzeyleri içinde şiddete başvuran bireylerde daha yüksek

olduğu tespit edilmiştir. Ayhan (2020) tarafından flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutumun güvenli bağlanma ve anne babaya benzerlik ilişkisinin incelenmesi araştırmasında da flört şiddeti alt boyutlarının şiddete başvuranlarda daha yüksek anlamlı etki oluşturduğu bulunmuştur. Bakır (2019) tarafından romantik ilişkilerde siber flört istismarının beden imgesi ve benlik saygısıyla ilişkisi araştırmasında da şiddete başvuran bireylerde benlik saygısı düzeylerinin başvurmayanlardan daha yüksek olduğu bulunmuştur. Araştırma bulguları literatür ile ilişkili ve uyumlu çıkmıştır.

Üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin benlik saygısı ve bağlanma stilleri ile arasındaki ilişkiye bakıldığında en uzun romantik ilişki süresi değişkenine göre anlamlı farklar bulunmuştur. Yapılan anova testi sonucuna göre 0-6 ay arası romantik ilişki seviyesindeki üniversite öğrencilerinde benlik saygısı düzeyleri 6 ay – 1 yıl arası romantik ilişki seviyesindeki üniversite öğrencilerine göre anlamlı olarak daha yüksektir. Benzer şekilde 0-6 ay arası romantik ilişki seviyesindeki üniversite öğrencilerinde bağlanma düzeyleri 1-3 yıl arası romantik ilişki seviyesindeki üniversite öğrencilerine göre anlamlı olarak daha yüksektir. Araştırma bulgularıyla benzer sonuçlara Bakır (2019) tarafından romantik ilişkilerde siber flört istismarının beden imgesi ve benlik saygısıyla ilişkisi araştırmasında da ulaşılmıştır. Araştırmada romantik ilişki seviyeleri daha kısa olan bireylerde benlik saygısı puan ortalamalarının romantik ilişki süresi uzun olanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Mermertaş (2020) tarafından üniversite öğrencilerinde flört şiddeti, depresyon ve benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi çalışmasında da ilişki süresi yeni olan katılımcıların benlik saygısı düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. Yolcu (2019) tarafından üniversite öğrencilerinde flört şiddeti: Benlik saygısı, algılanan ilişki özyeterliği ve bağlanma biçimlerinin rolü çalışmasında da yeni ilişkiye başlayanlarda benlik saygısı ve kendine güven düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. İlgili literatür araştırıldığında bağlanma stilleri ile kurulan romantik ilişki süresini inceleyen çalışmalara rastlanılamamıştır. Araştırma bulguları literatür ile ilişkili ve uyumlu çıkmıştır.

Üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin benlik saygısı ve bağlanma stilleri ile arasındaki ilişkiye bakıldığında aile tipi değişkenine göre anlamlı farklar bulunmuştur. Yapılan anova testi sonucuna göre parçalanmış aile tipine sahip üniversite

öğrencilerinde fiziksel şiddet düzeyleri çekirdek aile tipindeki üniversite öğrencilerine göre anlamlı olarak daha yüksektir. Aynı şekilde parçalanmış aile tipine sahip üniversite öğrencilerinde ekonomik şiddet düzeyleri geniş aile tipindeki üniversite öğrencilerine göre anlamlı olarak daha yüksektir. Farklı olarak çekirdek aile tipine sahip üniversite öğrencilerinde benlik saygısı düzeyleri parçalanmış aile tipindeki üniversite öğrencilerine göre anlamlı olarak daha yüksektir. Son olarak parçalanmış aile tipine sahip üniversite öğrencilerinde kaygılı bağlanma düzeyleri geniş aile tipindeki üniversite öğrencilerine göre anlamlı olarak daha yüksektir. Araştırma bulgularıyla benzer sonuçlara Mermertaş (2020) tarafından üniversite öğrencilerinde flört şiddeti, depresyon ve benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi çalışmasında da ulaşılmıştır. Araştırmada fiziksel ve ekonomik şiddetin parçalanmış aile içinde yaşayan bireylerde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Kılınçer (2012) tarafından üniversite öğrencilerinde romantik ilişkilerindeki algılanan şiddet durumlarını belirlemeye yönelik yapmış olduğu araştırmasında da parçalanmış ailelerde büyüyen bireylerde fiziksel ve ekonomik şiddet düzeyi daha yüksek çıkmıştır. Çocukluk çağı travması ve bağlanma stillerinin flört şiddeti ile ilişkisinin araştırıldığı bir çalışmada da parçalanmış ailelerde büyüyen bireylerde ekonomik ve fiziksel şiddet geniş ailede büyüyen bireylere göre daha yüksek bulunmuştur (Yüce, 2019). Sabancıoğulları ve arkadaşları (2016) tarafından hemşirelik bölümü öğrencileriyle yapılan bir çalışmada da çekirdek ailede büyüyen hemşirelerin benlik saygıları daha yüksek düzeyde bulunmuştur. Sezer ve Sumbaş (2018) tarafından yapılan üniversite öğrencilerinin şiddeti kabul etme düzeylerini çeşitli açılardan inceleyen bir çalışmada da benlik saygısı düzeyi çekirdek ailede büyüyen bireylerde daha yüksek anlamlı ilişki oluşturmuştur. Flört şiddetinin bağlanma üzerindeki etkisinin incelendiği başka bir çalışmada da parçalanmış ailelerde büyüyen bireylerde kaygılı bağlanma düzeyi diğer aile tiplerinde büyüyen bireylere kıyasla daha yüksek çıkmıştır (Uysal Venema, 2018). Araştırma bulguları literatür ile ilişkili ve uyumlu çıkmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonuçları şu şekildedir:

- Üniversite öğrencilerinde flört şiddeti ve alt boyutlarının benlik saygısını etkilediği ve flört şiddeti alt boyutları ile benlik saygısı arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir.
- Üniversite öğrencilerinde flört şiddeti alt boyutlarının bağlanma stilleri ve alt boyutlarına etki ettiği, flört şiddeti ve bağlanma stilleri arasında ilişki olduğu görülmüştür.
- Flört şiddetinin alt boyutları ile güvenli bağlanma arasında negatif yönlü bir ilişki varken fiziksel ve cinsel şiddet ile kaçınan bağlanma arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır.
- Üniversite öğrencilerinde benlik saygısı ve kaçınan bağlanma arasında negatif yönlü bir ilişki söz konusudur.
- Cinsiyet verileri incelendiğinde erkek üniversite öğrencilerinin fiziksel şiddet puanlarının kadınlara kıyasla daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Kadın katılımcıların ise ekonomik şiddet puanları erkeklere kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksektir.
- Flört şiddetine maruz kalan katılımcıların kaygılı bağlanma puan ortalamaları anlamlı düzeyde daha yüksektir.
- Parçalanmış aileye sahip olan katılımcıların fiziksel şiddet alt boyutundan aldıkları puanlar anlamlı olarak daha yüksektir.

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgular göz önüne alınarak bundan sonra konuyla ilgili çalışacak araştırmacılara öneriler sunulmuştur.

- Ülkemizde; flört şiddeti, bağlanma stilleri ve benlik saygısı arasındaki ilişkiyi inceleyerek değişkenler arası ilişkilerin aydınlatılmasına fayda sağlayacak çeşitli çalışmalar yapılabilir.
- Flört şiddeti, benlik saygısı ve bağlanma stilleri kavramlarının daha iyi anlaşılabilmesi için farklı örneklemeler başta olmak üzere farklı popülasyonlarda ilgili değişkenler kullanılarak araştırmalar yapılabilir.

- Bu araştırmanın sonuçları sadece İstanbul'da öğrenimlerine devam eden üniversite öğrencilerinin flört şiddeti, bağlanma stilleri ve benlik saygısı düzeyleriyle ilgili bilgiler vermektedir. Bir sonraki çalışmalarda, sosyo-kültürel faktörlerin etken olduğu bu konunun Türkiye'nin farklı bölgelerinde tekrarlanması ve sonuçların karşılaştırılması önerilir.
- Salgın ve pandemi dönemlerinin içinde bulunduğumuz bu dönemlerde yapılacak araştırmalarda pandemi ile ilişkisi olabilecek değişkenlerin benlik saygısı başta olmak üzere, flört şiddeti ve bağlanma düzeylerine etki dereceleri ilgili çalışmalarda yer alması önerilmektedir.
- Yapılmış olan bu araştırma bulgularının sonraki süreçte yapılacak çalışmalara yol göstermesi adına genel sınırlılıklarına dikkat edilmesi önerilmektedir.
- Pandemi koşulları sebebiyle beklenenden az örneklem grubuna ulaşılması ilgili araştırmada sınırlılık oluşturmaktadır. Bu nedenle daha büyük örneklem grupları ile ilgili değişkenler araştırılabilir.
- Araştırmadan elde edilen veriler güvensiz bağlanma stillerine sahip olma ve flört şiddeti arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir. Bu nedenle ebeveyn çocuk ilişkisinde güvenli bağlanmanın ne denli önemli olduğuna ve güvensiz bağlanmanın ne gibi sonuçlara neden olduğuna dair ebeveyn eğitimleri düzenlemelidir. Güvenli bağlanma konusunda ebeveynlerin bilinçlenmesi dolaylı olarak şiddetin azalmasında alınacak önlemlerden biri olacaktır.
- Flört şiddeti ve benlik saygısı arasında gözlenen anlamlı ilişki şiddetin azaltılmasında yüksek benlik saygısının önemli bir değişken olduğunu göstermektedir. Özellikle erken dönemde çocuğun benlik saygısının gelişimini destekleyecek nitelikte eğitsel çalışmalar yapılması flört şiddetinin önlenmesinde işlevsel bir çözüm olacaktır.

KAYNAKÇA

- Adams, J. F. (1995) Ergenliği Anlamak. Ankara: İmge Yayınları.
- Ainsworth, M. Blehar, M. C., Waters, E. (1978). Patterns Of Attachment: Apsychological Study Of The Strange Situation. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Altıntaş, E. (2015). Kuramlardan Uygulamaya Özgüven. Ankara: Nobel Yayınları.
- Atak, H. ve Taştan, N. (2012). Romantik ilişkiler ve aşk. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 15, 520-546.
- Atman, Ü. C. (2003). Kadına yönelik şiddet, cinsel taciz/ ırza geçme. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 12(9), 333-335.
- Aycanoğlu, C. ve Ünsal G. (2017). Bağlanma tarzları ve internet bağımlılığının evlilik uyumuna etkisi. *JAREN*, 3(3), 163-168.
- Ayhan, Y. (2020). Flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutumun güvenli bağlanma ve anne babaya benzerlik ilişkisinin incelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Üsküdar Üniversitesi Bağımlılık ve Adli Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bahadır, Ş. (2006) Romantik İlişkilerde Bağlanma Stilleri, Çatışma Çözme Stratejileri ve Olumsuz Duygudurumu Düzenleme Arasındaki İlişki. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Doktora Tezi. Ankara.
- Bakır, A. (2019). Romantik İlişkilerde Siber Flört İstismarının Beden İmgesi ve Benlik Saygısıyla İlişkisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. On dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Baybek, H., ve Yavuz, S. (2005). Muğla Üniversitesi Öğrencilerinin Benlik Saygılarının İncelenmesi. *SBE Dergisi*, 14, 73-95.
- Beebe, B., Markese, S., Bahrick, L., Lachmann, F., Buck, K., Chen, H. ve Jaffe, J. (2013), On knowing and being known in the 4-Month origins of disorganized attachment: An emerging presymbolic. J. Metcalfe ve H. S. Terrace (Eds.), Agency and Joint Attention içinde. Oxford Scholarship Online.

- Bell, K., Naugle, A. E. (2008). Intimate partner violence theoretical considerations: Moving towards a contextual framework. *Clinical Psychology Review*, 28, 1906-1107.
- Bilican Gökkaya, V. (2011). Kadına yönelik ekonomik şiddet: Sivas ili (Cumhuriyet Üniversitesi) örneği. *Journal of World of Turks*, 3(3), 129- 145.
- Birnbaum, G.E., Orr, I., Mikulincer, M. ve Florian, V. (1997). When marriage breaks up: Does attachment style contribute to coping and mental health? *Journal of Social and Personal Relationships*, 14, 643- 654.
- Bonache, H., Gonzalez- Mendez, R. ve Krahe, B. (2017). Romantic attachment, conflict resolution styles, and teen dating violence victimization. *Journal of Youth and Adolescence*, 46(9), 1905-1917.
- Bowlby J. (1980). Attachment And Loss: Loss, Sadness And Depression. New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1982). Attachment and loss, Vol 1 (2.edition). New York.
- Bretherton I. (1992), The Origins Of Attachment Theory: John Bowlby And Mary Ainsworth. *Developmental Psychology*, 28, 759-775.
- Bugay, A. ve Çok, F. (2015). Gençlikte romantik ilişkilerde şiddet ve istismar. *Okul Psikolojik Danışmanı E- Bülteni*, 5, 15-19.
- Burke, P. J, Stets, J. E. ve Pirog-Good, M. A. (1998). Gender identity, self-esteem, and physical and sexual abuse in dating relationships. *Social Psychology Quarterly*, 51(3), 272- 285.
- Cameranesi, M. ve Piotrowski, C. C. (2017). Self-Esteem in Children Exposed to Intimate Partner Violence: a Critical Review of the Role of Sibling Relationships and Agenda for Future Research. *Journal of Child & Adolescent Trauma*, 11(3), 339-351.
- Carlos, D. M., Campeiz, A. B., Silva, J. L., Fernandes, M. I. D., Leitão, M. N. C., Silva, M. A. I. ve Ferriani, M. G. C. (2017). School based interventions for teen

dating violence prevention: integrative literature review. *Review P per Artigo De Revisão*, 218, 133-144.

Carver C. ve Scheier M. (1998). *Perspectives On Psychology*, Cambridge University Press, 281-282.

Center for Disease Control Prevention. (2018). *Dating Violence 2018*. Issued August 1979, Atlanta, GA: Author: https://www.cdc.gov/violenceprevention/intimatepartnerviolence/teen_dating_violence.html

Collins, N. L. (1990). Adult attachment, working models and relationship quality in dating couples. *J Pers Soc Psychol*, 58, 644-663.

Collins, N. L. (1996). Working models of attachment: Implications for explanation, emotion, and behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*, 14, 810-832.

Costa, E. C. ve Gomes, S. C. (2018). Social support and self-esteem moderate the relation between intimate partner violence and depression and anxiety symptoms among portuguese women. *Journal of Family Violence*, 33(5), 355-368.

Çalışkan, M. (2019). İstanbul'da "kadına şiddet" ve "kadın cinayeti" vakalarına yönelik, nicel-nitel bir inceleme. *BAİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 221-241.

Çelikleş, M. G. (2013). Okuldaki Şiddet Olayları ile Aile İçi Şiddet İlişkisi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Ankara.

Çokparlamış, N. (2018). Bağlanma Stillerinin Benlik Saygısı ve Umutsuzluk Düzeyi ile İlişkisi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

Demirdağ, M. F. (2017). Bağlanma Teorisi'nin Kökenleri: John Bowlby ve Mary Ainsworth. *Düzce Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1(2), 76-90.

- Dil, S., Şentürk, S., Girgin, B. ve Aykanat B. (2015). Çankırı ilinde ergenlerin benlik saygısı ve sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının riskli sağlık davranışları ve bazı sosyodemografik özelliklerle ilişkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 16(1), 51-59.
- Doğru, N. ve Peker, R. (2004). Özsaygı geliştirme programının lise dokuzuncu sınıf öğrencilerinin özsaygı düzeylerine etkisi. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 315-328.
- Eggert, J., Levendosky, A. ve Klump, K. (2007). Relationships Among Attachment Styles, Personality Characteristics And Disordered Eating. *International Journay Of Eating Disorders*, 40(1), 149-155.
- Engler, B. (2013). *Personality Theories*. Belmont.
- Eriş, Y. ve İkiz, B. (2013). Ergenlerin benlik saygısı ve sosyal kaygı düzeyleri arasındaki ilişki ve kişisel değişkenlerin etkileri. *Turkish Studies*, 8(6), 179-193.
- Feeney, J. A. (1994), Attachment style, communication patterns, and satisfaction across the life cycle of marriage. *Personal Relationships*, 1(1), 333-348.
- Güleç, H., Topaloğlu, M., Ünsal, D. ve Altıntaş, M. (2012). Bir kısır döngü olarak şiddet. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 4(1), 112-137.
- Gümüş, B. (2020). Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti, bağlanma biçimleri, aldatma eğilimi ve romantik yakınlık arasındaki ilişkinin incelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Gündoğan, M. (2015), Eşlerin Bağlanma Tarzları ile Çift Uyum Düzeyi Arasındaki İlişkinin Araştırılması. Tıpta Uzmanlık Tezi. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi. Eskişehir.
- Hancock, K., Keast, H. ve Ellis, W. (2017). The impact of cyber dating abuse on self-esteem: The mediating role of emotional distress. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 11(2), 45-57.

- Hazan, C. ve Shaver, P. R. (1990). Love and Work: An attachment-theoretical perspective. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59(2), 270-280.
- Hazan, C., Shaver, P. R. (1994), Attachment as an organizational framework for research on close relationships. *Psychological Inquiry*, 5(1), 15–22.
- Hazan, C., ve Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 511-524.
- Henderson, A. J. Z., Bartholomew, K., Trinke, S. J. ve Kwong, M. J. (2005). When loving means hurting: An exploration of attachment and intimate abuse in a community sample. *Journal of Family Violence*, 20, 219 -230. doi:10.1007/s10896-005-5985-y.
- Kaçar, S. (2021). Yetişkin bireylerde benlik saygısı, boyun eğici davranış ve karakter özelliklerinin bağlanma stillerine göre incelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gedik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Kapçı, E. G. ve Küçüker, S. (2006), Ana Babaya Bağlanma Ölçeği: Türk Üniversite Öğrencilerinde Psikometrik Özelliklerinin Değerlendirilmesi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 17(4), 286-295.
- Karabacak, D. M. (2017). Özerklik, bağlanma stilleri, bilinçli farkındalık ve duygu düzenleme arasındaki İlişkilerin İncelenmesi, *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(23), 271-291.
- Karsberg, S., Charak, R., Lasgaard, M., Bramsen, R. H., Hansen, N. B. ve Elklit, A. (2019). Patterns of childhood abuse and dating violence victimization among early adolescents from denmark: a latent class approach. *Psychology of Violence*, 5, 220-250.
- Kesebir, Ş., Kavzoğlu, S. Ö. Ve Üstündağ, M. F. (2011). Bağlanma ve psikopatoloji. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 3(2), 321-342.
- Kılıç, M. (2019). Evlat edinilen çocuklarda bağlanma. *Mediterranean Journal Of Humanities*, 9(1), 223-240.

- Kılınçer, A.S. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişkilerinde Algıladıkları İstismar, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kirkpatrick, L. A., Davis, K. E. (1994). Attachment style, gender, and relationship stability: A longitudinal analysis. *Journal of Personality and Social Psychology*, 66, 502-512.
- Korkut Owen, F. (Ed.). (2015). Okul temelli önleyici rehberlik ve psikolojik danışma (Dördüncü baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Koyuncu-Kütük, E., Gümüştaş, F., ve Han Almış, B. (2018). Üniversite öğrencisi kızlarda flört şiddetinin belirleyicileri ve psikiyatrik sonuçlar açısından flört dışı şiddetten farklılıkları. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 5, 217-222.
- Kozalı, E. (2017), Depresyonda Yaşam Kalitesi: Yetişkin Bağlanma Stilleri, Duygulanım Düzenleme Stratejileri ve Öz Duyarlığın Rolü. İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. İzmir.
- Kumru, A., Carlo, G. ve Edwards C. P. (2004), Olumlu sosyal davranışların ilişkisel, kültürel, bilişsel ve duyuşsal bazı değişkenlerle ilişkisi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 19(54), 109-125.
- Kümbetlioğlu, M. ve Kılıç, T. (2016), Bağlanma stillerinin iletişim becerilerine etkisini araştırma. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(3), 381-396.
- Leary, M. R. ve Downs, D. L. (1995). Interpersonal functions of the self-esteem motive. M. H. Kernis (Ed.). Efficacy, agency, and self-esteem içinde (s. 123-144). New York: Plenum Press.
- McAuslan, P., Leonard, M. ve Pickett, T. (2018). Using the media practice model to examine dating violence in emerging adults. *Psychology of Popular Media Culture*, 7(4), 429 – 449.
- Mermertaş, A. (2020). Üniversite öğrencilerinde flört şiddeti, depresyon ve benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Haliç Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

- Meszaros, K. ve De Wals, S. (2011). Handbook on psychology of self-esteem. new york: nova science publishers.
- Michaud, Y. (1991). Şiddet (C. Muhtaroglu, Çev.). İstanbul: İletişim Yayıncılık.
- Morsünbül, Ü. ve Çok, F. (2011), Bağlanma ile ilişkili değişkenler. *Psikiyatride, Güncel Yaklaşımlar*, 3(3), 553-570.
- Mruk, C. J. (2006). Self-esteem research, theory and practice: toward a positive psychology of self-esteem, third edition. New York: Springer Publishing Company.
- Mruk, C. J. (2013). Self-esteem and positive psychology, 4th edition: research, theory and practice. Newyork: springer publishing company.
- Ögel, K. Tarı, I., ve Eke, C. Y. (2006). Okullarda suç ve şiddeti önleme. İstanbul: Yeniden Yayınları.
- Öngören, B. (2015). Sosyolojik açıdan sağlıklı beden imgesi. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, (34), 25-45.
- Pazvantoğlu, O., Karabekiroğlu, K., Sarısoy, G., Baykal, S., Korkmaz, I., Akbaş, S. (2011), Erişkin DEHB ve bağlanma biçimi ilişkisi. *Anatolian Journal Of Psychiatry*, 12, 274-279.
- Rholes, W. ve Simpson, J. A. (2004). Adult attachment: Theory, research, and clinical implications. Guilford Publications.
- Sabancıoğulları, S., Taşkın Yılmaz, F., A, E., Çakmaktepe, G., (2016). Hemşirelik Öğrencilerinin Kadına Yönelik Şiddete ve Şiddette Mesleki Role İlişkin Tutumları, Benlik Saygıları ve Etkileyen Faktörler. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*.13 (1): 35-43.
- Sandberg, D. A., Suess, E. A. ve Heaton, J. L. (2010). Attachment anxiety as a mediator of the relationship between interpersonal trauma and posttraumatic symptomatology among college women. *Journal of Interpersonal Violence*, 25, 33-49.

- Sanford, L. T. ve Donovan, M. E. (1999). Kadınlar ve Benlik Saygısı (1. Basım). Ankara. HYB yayıncılık.
- Santrock, J. W. (2012). Yaşam Boyu Gelişim. Yüksel, G. (ed.), Gelişim Psikolojisi (s 315-316). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Schwartz, C. A. (2003). Adolescent dating violence and self-efficacy (Doktora tezi, Victoria Üniversitesi, Australia). Erişim adresi: <http://www.mersin.edu.tr/idari/kutuphane> vedokumantasyon- daire-baskanligi
- Scott, T. M., Nelson, C. M. ve Liaupsin, C. J. (2001). Effective introduction: the forgotten component in preventing school violence. *Education and Treatment of Children*, 24(3), 309-322.
- Selçuk, E., Günaydın, G., Sümer, N., Harma, M., Salman, S., Hazan, C., Doğruyol, B. ve Öztürk A. (2010), Self-reported romantic attachment style predicts everyday maternal caregiving behavior at home. *Journal of Research in Personality*, 44, 544-549.
- Sezer, Ö. ve Sumbaş, E. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Çiftler Arası Şiddeti Kabullerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 11 (56), 638-649.
- Shaw, K. (2009). Interparental violence and child abuse among alcoholic households: Relationships to adult self -esteem and dating violence (Doktora tezi, Old Dominion Üniversitesi, Virginia). Erişim adresi: <http://www.mersin.edu.tr/idari/kutuphane-ve-dokumantasyon-dairebaskanligi>.
- Sivribaşkaya, S. (2003). Özsaygının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Stern, D. (1974). Mother And Infant At Play: The Dyadic Interaction Involving Facial, Vocal And Gaze Behaviors. M. Lewis ve L. Rosenblum (Ed), *The Effect Of The Infant On Its Caregiver İçinde*. New York: Wiley.
- Subaşı, N. ve Akın, A. (2005). Kadına yönelik şiddet: nedenleri, sonuçları. 7 Mayıs 2021 tarihinde

http://www.huksam.hacettepe.edu.tr/Turkce/SayfaDosya/kadina_yon_siddet.pdf sitesinden erişilmiştir.

- Sümer, N., Ünal, S., Selçuk, E., Kaya, B., Polat, R. ve Çekem, B. (2009). Bağlanma ve psikopatoloji: bağlanma boyutlarının depresyon, panik bozukluk ve obsesif-kompulsif bozuklukla ilişkisi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 24, 38-45.
- Tepeli Temiz, Z. (2017). 'Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma stilleri ile Yaşam Doyumu, Psikolojik Dayanıklılık ve Aleksitimik Özellikleri Arasındaki İlişkide Benlik Saygısının Rolü', Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tiggemann, M. (2001). The impact of adolescent girls' life concerns and leisure activities and body dissatisfaction, disordered eating, and self-esteem. *The Journal of Genetic Psychology*, 162(2), 133-142.
- Tolan, Ö. (2017). Üniversite öğrencilerinde bağlanma biçimleri, stresle başa çıkma ve bazı psikolojik belirtiler arasındaki ilişkiler. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(19), 52-67.
- Turan, R. (2018). Üniversite Öğrencilerinde Gönül İlişkilerinde Şiddete Yönelik Tutumlar ile Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Bağlanma Boyutları, Benlik Saygısı ve Sosyal Onay Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Turanlı, P. (2010). Orta Yetişkinlikte Evlilik Uyumu ile Benlik Saygısı ve Bağlanma Stilleri Arasındaki İlişkinin Saptanması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tutarel Kışlak, Ş., ve Çavuşoğlu, Ş. (2006). Evlilik Uyumu, Bağlanma Biçimleri, Yüklemeler ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişkiler, *Aile ve Toplum Dergisi*, 3(9): 61-68.
- Türk, B. (2016), Yetişkinlerde Bağlanma Biçimleri Kişilik Özellikleri ve Bu Özelliklerin Ruhsal Sorunlarla İlişkinin Araştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.

- Uysal Venema, T. (2018). Flört Şiddetinin Çocukluk Çağı Yaşantılarıyla İlişkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Uzun, M. (2018). Tetraplaji, Hemipleji Hastalarında Benlik Saygısı ve Benlik Saygısına Beden İmajının Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Ünüvar, S. ve Çalışandemir, A. (2018). Romantik ilişkilerde algılanan istismarın yordayıcıları olarak temas engelleri ve benlik saygısı. *Journal of Human Sciences*, 15(2), 707-716.
- Weiss, D. I. (2006). Romantic relational aggression in adults: Links to childhood relational aggression, retrospective parent attachment, and current attachment relationships (Doctoral dissertation). Faculty of the California School of Professional Psychology, Los Angeles.
- Wekerle, C., ve Wolfe, D. A. (1999). Dating Violence in mid-adolescence: Theory, significance, and emerging prevention initiatives. *Clinical Psychology Review*, 19(4), 435-456.
- Wells, E., Marwell, G. (1976). Self-Esteem: Its Conceptualization and Measurement. Beverly Hills, Sage Publications Inc.
- White, J. W. (2009). A gendered approach to adolescent dating violence: Conceptual and methodological issues. *Psychology of Women Quarterly*, 33(1), 1-15.
- Wilson, J. B., Gardner, B. C., Brosi, M. W., Topham, G. L., ve Busby, D. M. (2013). Dyadic adult attachment style and aggression within romantic relationships. *Journal of Couple and Relationship Therapy*, 18, 186-205.
- Yaman, Y. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stillerinin Umutsuzluk Düzeyi ve Benlik Saygısı ile İlişkisinin İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Biruni Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yersel, Z. (2019). Çocuk ve Ergenlerde Anne-Baba Tutumu ve Bağlanma Durumunun Algıladıkları Benlik Saygısı ve Çocukluk Çağı Narsisizmi ile İlişkisi,

Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Yıldırım, S. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygısı ve Toplumsal Cinsiyet Tutumlarının Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarına Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yolcu, D. (2019). Üniversite öğrencilerinde flört şiddeti: Benlik saygısı, algılanan ilişki özyeterliği ve bağlanma biçimlerinin rolü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.

Yumuşak, A. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumları, Toplumsal Cinsiyetçilik ve Narsisistik Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Tokat.

Yüce, B. (2019). Çocukluk Çağı Travması ve Bağlanma Stillerinin Flört Şiddeti ile İlişkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.

Yüce, B. (2019). Çocukluk çağı travması ve bağlanma stillerinin flört şiddeti ile ilişkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji. İstanbul.

EKLER

EK-A

SOSYO-DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU

Değerli katılımcılar,

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinde flört şiddeti, benlik saygısı ve bağlanma biçimleri ile arasındaki ilişki incelenmektedir. Bu bilgi formu ve elde edilen sonuçlar tez çalışmasına katkı sağlaması açısından önem taşımaktadır. Bu formda size yöneltilen soruları samimi, doğru ve eksiksiz bir şekilde cevaplandırmanız beklenmektedir. Araştırma sürecinde kimliğinizi belirtecek herhangi bir bilgi istenmemektedir. Çalışmaya sağladığınız katkı ve katılımınız için teşekkür ederim.

Psikolog

Işık Hilal ÖZTÜRK

1. Yaşınız:

2. Cinsiyetiniz: Erkek () Kadın ()

3. Şu anda romantik bir ilişkiniz var mı? Evet() Hayır()

4. Şu ana kadar yaşadığınız romantik ilişkinizde şiddete maruz kaldınız mı?

Evet() Hayır()

5. En uzun romantik ilişkiniz ne kadar sürdü?

0-6 ay() 6ay-1 yıl() 1 yıl-3 yıl() 3 yıl ve üzeri ()

6. Şu ana kadar yaşadığınız romantik ilişkinizde şiddete başvurduunuz mu?

Evet () Hayır()

7. Annenizin eğitim düzeyi nedir?

İlkokul() Ortaokul() Lise() Üniversite () Yüksek Lisans ve Doktora ()

8. Babanızın eğitim düzeyi nedir?

İlkokul() Ortaokul() Lise() Üniversite () Yüksek Lisans ve Doktora ()

9. Anne Baba Medeni Durumu

Evli () Boşanmış()

10. Ebeveyn Yaşama Durumu

Anne-Baba Sağ ()

Anne Vefat-Baba Sağ ()

Anne Sağ-Baba Vefat ()

Anne - Baba vefat ()

11. Herhangi bir psikiyatrik tanı aldınız mı? Evet() Hayır()

12. Psikiyatrik ilaç kullanıyor musunuz? Evet () Hayır ()

13. Şu anda yaşadığınız yer?

Köy () Kasaba () Şehir () Büyükşehir/Metropol ()

14. Aile tipiniz nedir?

Çekirdek aile(anne baba çocuklar) ()

Geniş aile (büyük anne ve büyükbaba ile birlikte) ()

Parçalanmış aile ()

15. Sigara içme durumu nedir? İçiyorum () İçmiyorum()

16. Alkol kullanım durumu nedir? Kullanıyorum () Kullanmıyorum ()

FLÖRT ŞİDDETİ TUTUMU ÖLÇEĞİ (FŞTÖ)

EK-B

Lütfen aşağıdaki her cümleyi okuduktan sonra her ifadenin yanındaki kutulardan size en uygun olan birisini işaretleyiniz. Lütfen her soruda sadece bir seçeneği işaretleyiniz.

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle atlıyorum
1. Kız/erkek arkadaşlığında ilişkinin sürdürülmesi için, tehdit bir araç olarak kullanılabilir.					
2. Kız /erkek arkadaşlığında şiddet karşılıklı saygının olmadığı bir göstergesidir.					
3. Kız /erkek arkadaşlığında şiddet bazen uygulanabilir.					
4. Kız/erkek arkadaşlığında şiddetin olması ilişkiyi düzene sokar.					
5. Kız /erkek arkadaşlığında şiddetin olması normal karşılanmalıdır.					

ROSENBERG BENLİK ÖLÇEĞİ (RBSÖ)

EK-C

Aşağıda çeşitli duygu ve düşünceleri içeren ifadeler verilmektedir. Sizden istenilen her ifade de tanımlanan duygu ve düşünceyi ne sıklıkta hissettiğinizi düşündüğünüzü her biri için tek bir seçeneği işaretleyerek belirtmenizdir.

	Çok doğru	Doğru	Yanlış	Çok yanlış
1) Kendimi en az diğer insanlar kadar değerli buluyorum.				
2) Bazı olumlu özelliklerim olduğunu düşünüyorum.				
3) Genellikle kendimi başarısız bir kişi olarak görme eğilimindeyim.				
4) Ben de diğer insanların birçoğunun yapabildiği kadar bir şeyler yapabilirim.				
5) Kendimde gurur duyacak fazla bir şey bulamıyorum.				

İLİŞKİ ÖLÇEKLERİ ANKETİ

EK-D

Aşağıda verilen cümleleri lütfen yakın duygusal ilişkilerinizi (arkadaşlık, dostluk, romantik ilişkiler gibi) düşünerek 7 ölçek üzerinden size en uygun olanı işaretleyiniz.

1-----2-----3-----4-----5-----6-----7
Beni hiç Beni kısmen Tamamıyla
tanımlamıyor. tanımlıyor. beni tanımlıyor.

		1	2	3	4	5	6	7
1	Başkalarına kolaylıkla güvenemem.							
2	Kendimi bağımsız hissetmem benim için çok önemli.							
3	Başkalarıyla kolaylıkla duygusal yakınlık kurarım.							
4	Başkalarıyla çok yakınlaşırsam incitileceğimden korkuyorum.							
5	Başkalarıyla yakın duygusal ilişkilerim olmadığı sürece oldukça rahatım.							

